

**UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA**

**DIPLOMSKO DELO
PRENEHANJA PODJETIJ V SLOVENIJI**

Ljubljana, september 2002

Nina Isailovič

IZJAVA

Študentka_____ izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom_____ in dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne_____

Podpis: _____

KAZALO

UVOD	1
1 MOŽNOSTI PRENEHANJA PODJETIJ V SLOVENIJI	1
1.1 Osebnе družbe	2
1.1.1 Družba z neomejeno odgovornostjo	2
1.1.2 Komanditna družba	3
1.1.3 Tiha družba	3
1.2 Kapitalske družbe	4
1.2.1 Delniška družba	4
1.2.2 Komanditna delniška družba	6
1.2.3 Družba z omejeno odgovornostjo	7
1.3 Podjetnik	8
2 ZAKON O PRISILNI PORAVNAVI, STEČAJU IN LIKVIDACIJI	9
2.1 Likvidacija	9
2.1.1 Redno prenehanje	9
2.1.2 Prisilna likvidacija	10
2.1.3 Prenehanje družbe po skrajšanem postopku	10
2.2 Prisilna poravnava	11
2.3 Stečaj	15
2.3.1 Organi stečajnega postopka	15
2.3.1.1 Stečajni senat	16
2.3.1.2 Stečajni upravitelj	16
2.3.1.3 Upniški odbor	17
2.3.2 Uvedba stečajnega postopka	19
2.3.3 Začetek stečajnega postopka	19
2.3.4 Pravne posledice začetka stečajnega postopka	20
2.3.5 Prijavljanje terjatev	22
2.3.6 Prodaja dolžnika	22
2.3.7 Unovčevanje dolžnikovega premoženja	23
2.3.8 Poplačilo upnikov	23
2.3.9 Zaključek stečajnega postopka	24
2.3.10 Vpisi v registre	24
2.3.11 Prisilna poravnava v stečaju	24
2.4 Skrajšani stečajni postopek	25
3 STATUSNO PREOBLIKOVANJE DRUŽB	25
3.1 Združitev	25
3.1.1 Združitev delniških družb	25
3.1.2 Združitev komanditnih delniških družb in delniških družb	26
3.1.3 Združitev družb z omejeno odgovornostjo	26

3.2	Delitev _____	27
3.2.1	Splošno pravilo _____	27
3.2.2	Delitev z ustanovitvijo novih družb _____	28
3.2.3	Delitev s prevzemom _____	30
3.3	Združitvev in delitev osebnih družb _____	30
3.4	Prenos premoženja _____	30
3.5	Sprememba pravnoorganizacijske oblike _____	31
3.5.1	Preoblikovanje delniške družbe v komanditno delniško družbo _____	31
3.5.2	Preoblikovanje komanditne delniške družbe v delniško družbo _____	31
3.5.3	Preoblikovanje delniške družbe v družbo z omejeno odgovornostjo _____	31
3.5.4	Preoblikovanje družbe z omejeno odgovornostjo v delniško družbo _____	32
3.5.5	Preoblikovanje komanditne delniške družbe v družbo z omejeno odgovornostjo _____	32
3.5.6	Preoblikovanje družbe z omejeno odgovornostjo v komanditno delniško družbo _____	33
3.5.7	Preoblikovanje zadruga v delniško družbo _____	33
3.5.8	Preoblikovanje delniške družbe v zadruga _____	33
3.5.9	Preoblikovanje kapitalskih družb v osebne družbe ter preoblikovanje osebnih družb v kapitalne družbe _____	33
3.5.10	Preoblikovanje zavodov v gospodarske družbe _____	34
4	NAČINI PRENEHANJA V AMERIŠKI ZAKONODAJI _____	34
4.1	7. poglavje: Likvidacija _____	35
4.2	11. poglavje: Reorganizacija _____	36
4.3	13. poglavje: Poravnava dolgov posameznika z rednimi dohodki _____	36
5	KONKRETNI PODATKI O PRENEHANJIH _____	37
	SKLEP _____	46
	LITERATURA _____	48
	VIRI _____	48

UVOD

V današnjem času hitrih sprememb se vsak dan »rodi« mnogo novih podjetij, hkrati pa jih mnogo tudi preneha, saj je današnje poslovno okolje zelo negotovo in zato mnogim podjetjem neprijazno. Je že tako – le »korenine« preživijo – in to velja tako za podjetja kot tudi za podjetnike, ljudi, ki prevzemajo tveganje, tako poslovno kot osebno, in se lotijo življenjskega projekta – podjetja.

V Sloveniji se je v zadnjih petnajstih letih mnogo spremenilo – konec 80-let 20. stoletja so se začeli prvi premiki pri odpiranju gospodarstva iniciativam posameznikov. Začel se je prehod iz socialističnega v tržno naravnano gospodarstvo. Hkrati pa je Slovenija z osamosvojitvijo izgubila jugoslovanski trg in na začetku devetdesetih je prenehalo poslovati in obstajati mnogo podjetij – nekatera so propadla, nekaj podjetij so zaprli. Danes se veliko govori predvsem o prevzemih, združitvah.

V tem diplomskem delu me bodo zanimale predvsem možnosti prenehanja podjetij, tako prostovoljne kot prisilne. Pogledala bom, kakšne so možnosti prenehanja podjetij v Sloveniji in jih primerjala z možnostmi v Združenih državah Amerike. Za obe gospodarstvi bom na konkretnih podatkih predstavila, na kakšen način so podjetja prenehala v preteklih letih.

V prvem delu diplome bom predstavila možnosti prenehanja podjetij v Sloveniji. Predstavila bom prenehanja za osebne in kapitalske družbe ter za podjetnike. Potem bom predstavila možnosti prenehanja podjetij po Zakonu o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji. V tem primeru govorimo o prisilni obliki prenehanja podjetij, saj večina podjetij po tem zakonu preneha neprostovoljno. Družbe se lahko tudi statusno preoblikujejo, kar pomeni, da se združijo, delijo, prenesejo premoženje ali spremenijo pravnoorganizacijsko obliko. V drugem delu bom pogledala, kakšne so možnosti prenehanja podjetij v Združenih državah Amerike. Na koncu bom še na konkretnih podatkih predstavila, kako podjetja prenehajo in kakšne so posledice teh prenehanj za gospodarstvo.

1 MOŽNOSTI PRENEHANJA PODJETIJ V SLOVENIJI

V Sloveniji poznamo več oblik gospodarskih družb. Gospodarska družba je po Zakonu o gospodarskih družbah (Prek, 1999, str. 163) pravna oseba, ki na trgu samostojno opravlja pridobitno dejavnost kot svojo izključno dejavnost. Pridobitna dejavnost je po tem zakonu vsaka dejavnost, ki se opravlja na trgu zaradi pridobivanja dobička. Glede na potrebe in možnosti se lahko gospodarske družbe

organizirajo v različne oblike. Tako poznamo v Sloveniji osebne in kapitalske družbe, ki se delijo še naprej. Osebne družbe se delijo na družbe z neomejeno odgovornostjo, komanditne družbe in tihe družbe, kapitalske družbe pa se delijo na družbe z omejeno odgovornostjo, delniške družbe in komanditne delniške družbe. Poznamo pa tudi samostojnega podjetnika – fizično osebo, ki na trgu samostojno opravlja pridobitno dejavnost kot svojo izključno dejavnost.

1.1 Osebne družbe

1.1.1 Družba z neomejeno odgovornostjo

Družba z neomejeno odgovornostjo je družba dveh ali več oseb, ki odgovarjajo za obveznosti družbe z vsem svojim premoženjem. Družba se ustanovi s pogodbo med družbeniki (Prek, 1999, str. 186). Vodijo jo lahko vsi ali več družbenikov ali pa družbo vodijo skupno. Tudi pri zastopanju družbe poznamo več načinov: posamično, skupno ali pa vsak posamezen družbenik skupaj s prokuristom.

Družba z neomejeno odgovornostjo lahko preneha prostovoljno ali prisilno. Prostovoljno preneha:

- s potekom časa, za katerega je bila ustanovljena,
- s sklepom družbenikov,
- s smrtjo oziroma prenehanjem družbenika, če družbena pogodba ne določa drugače,
- z odpovedjo družbene pogodbe
- ali v drugih primerih v skladu z zakonom.

Prisilno pa družba preneha:

- s stečajem,
- na podlagi sodne odločbe,
- če se število družbenikov zmanjša pod dva, razen v primeru, če družbenik dobi novega družbenika ali nadaljuje dejavnost kot podjetnik (116. člen Zakona o gospodarskih družbah).

V vseh primerih, razen v primeru stečaja, se opravi likvidacija družbe. Likvidacijski upravitelji, ki jih postavijo družbeniki ali sodišče, morajo dokončati tekoče posle, izterjati terjatve, unovčiti preostalo premoženje in poplačati upnike. Za dokončanje nedokončanih poslov smejo sklepati tudi nove posle. Po končani likvidaciji morajo likvidacijski upravitelji prijaviti izbris družbe iz sodnega registra.

1.1.2 Komanditna družba

Komanditna družba je družba dveh ali več oseb, v kateri najmanj en družbenik odgovarja za obveznosti družbe z vsem svojim premoženjem (komplementar), medtem ko najmanj en družbenik za obveznosti družbe ne odgovarja (komanditist) (Prek, 1999, str. 201). Pravna razmerja med družbeniki se urejajo z družbeno pogodbo. Komanditist ni upravičen do zastopanja družbe, lahko je le prokurist. Dobiček se komanditistu pripisuje do višine njegovega vložka, pri izgubi pa sodeluje le do višine svojega kapitalskega deleža.

V Zakonu o gospodarskih družbah piše, da se za komanditno družbo uporabljajo določbe zakona, ki veljajo za družbo z neomejeno odgovornostjo, če ni določeno drugače (Prek, 1999, str. 201), zato sklepamo, da so načini prenehanja komanditne družbe enaki kot pri družbi z neomejeno odgovornostjo in jih tukaj ne bomo ponovno navajali.

1.1.3 Tiha družba

Tiha družba nastane s pogodbo, na podlagi katere tihi družbenik s premoženjskim vložkom v podjetje koga drugega – nosilca tihe družbe – pridobi pravico do udeležbe pri njegovem dobičku (Prek, 1999, str. 206). Razmerja med nosilcem tihe družbe in tihim družbenikom so določena s pogodbo. Zakon pravi, da ime tihega družbenika ne sme biti v firmi nosilca tihe družbe, sicer odgovarja za obveznosti družbe solidarno z vsem svojim premoženjem.

Tudi tiha družba preneha na več načinov:

- s potekom časa, za katerega je bila ustanovljena;
- s sporazumom med nosilcem in tihim družbenikom;
- z opustitvijo dejavnosti nosilca tihe družbe;
- s smrtjo oziroma prenehanjem nosilca tihe družbe, razen če pogodba določa kaj drugega;
- z odpovedjo tihega družbenika;
- na podlagi sodne odločbe.

Če tiha družba ne preneha zaradi stečaja nosilca tihe družbe, mora ta napraviti obračun s tihim družbenikom in mu njegov vložek izplačati v denarju, razen če sta se s pogodbo dogovorila drugače.

1.2 Kapitalske družbe

1.2.1 Delniška družba

Delniška družba je družba, ki ima osnovni kapital razdeljen na delnice. Upnikom za svoje obveznosti odgovarja z vsem svojim premoženjem. Delničarji za obveznosti družbe upnikom ne odgovarjajo. Delniško družbo lahko ustanovi najmanj 5 fizičnih oziroma pravnih oseb (ustanovitelji), ki sprejmejo statut (Prek, 1999, str. 209). V Zakonu o gospodarskih družbah je zapisan najnižji znesek osnovnega kapitala in najnižji minimalni znesek delnice, ki se je pri zadnjih spremembah Zakona ponovno povišal.

Delnice so vrednostni papirji. Glasijo se na prinosnika ali na ime. Glede na pravice iz delnic jih delimo na navadne (redne) in prednostne (ugodnostne). Navadne delnice dajo imetniku :

- pravico do udeležbe pri upravljanju družbe,
- pravico do dela dobička (dividenda),
- pravico do ustreznega dela preostalega premoženja po likvidaciji ali stečaju družbe.

Prednostne delnice zagotavljajo poleg vsega zgoraj naštetega, še določene prednostne pravice:

- prednost pri izplačilu vnaprej določenih zneskov ali odstotkov od nominalne vrednosti delnic ali od dobička,
- prednost pri izplačilu ob likvidaciji družbe,
- druge pravice, določene s statutom družbe.

Vsaka delnica zagotavlja glasovalno pravico. Brez glasovalne pravice se lahko izdajo samo prednostne delnice, vendar družba ne sme imeti več kot tretjino prednostnih delnic.

Pri delniški družbi poznamo dva načina ustanovitve: sočasna (simultana) ustanovitev ali postopna (sukcesivna) ustanovitev (Prek, 1999, str. 215).

Sočasna oziroma simultana ustanovitev delniške družbe pomeni, da vsi ustanovitelji sprejmejo in podpišejo statut ter sami prevzamejo delnice. Družba je ustanovljena, ko ustanovitelji prevzamejo vse delnice. Ustanovitelji lahko delnice vplačajo v denarju ali s stvarnimi vložki. Ustanovitelji imenujejo prvi nadzorni svet družbe, ki ima mandat samo do prve skupščine, in finančnega revizorja za prvo polno ali delno poslovno leto. Člane prve uprave imenuje nadzorni svet.

Ustanovitelji morajo nadalje sestaviti ustanovitveno poročilo, člani uprave in nadzornega sveta pa morajo preveriti potek ustanovitve družbe. Za vpis v register prijavijo družbo člani uprave in nadzornega sveta.

Postopna oziroma sukcesivna ustanovitev delniške družbe se izvede z javnim vpisom delnic (prospekt) na podlagi oglasa. Ustanovitelji sprejmejo statut, objavijo prospekt in prevzamejo del delnic. Vpisovanje delnic in denarna vplačila zanje se opravljajo samo pri bankah, kjer morajo biti vpisnikom na vpogled statut, poročila ustanoviteljev in revizorjev ter prospekt. Vpis je lahko neuspešen, če se vse ponujene delnice ne vpišejo in pravilno vplačajo in jih tudi ustanovitelji ne prevzamejo. Če vpis uspe, morajo ustanovitelji v 15 dneh po preteku roka za vpis delnic delnice razdeliti med vpisnike. Z vplačili za delnice ustanovitelji ne smejo razpolagati, uprava pa lahko z njimi razpolaga šele potem, ko je družba vpisana v register. Ustanovitvena skupščina se mora izvesti najkasneje v dveh mesecih po preteku roka za vpis delnic. Če se ustanovitvena skupščina ne skliče, se šteje, da ustanovitev družbe ni uspela. Na ustanovitveni skupščini se ugotavlja pravilnost vpisa delnic in izvoli tiste organe družbe, za katere je po Zakonu o gospodarskih družbah pristojna skupščina. Šele ko so sprejeti vsi sklepi skupščine, je delniška družba ustanovljena.

Organi delniške družbe so uprava, nadzorni svet in skupščina (Prek, 1999, str. 234).

Uprava, ki ima lahko enega ali več članov, vodi delniško družbo v dobro družbe, samostojno in na lastno odgovornost. Če delniška družba nima nadzornega sveta, ima uprava najmanj tri člane. Če je v upravi več članov, enega izmed njih imenujejo za predsednika. V tem primeru tudi odločitve sprejemajo sporazumno; vsak član uprave ima en glas. Uprava zastopa in predstavlja družbo. Člane uprave in predsednika imenuje nadzorni svet za dobo največ petih let, z možnostjo neomejenega ponovnega imenovanja. Če delniška družba nadzornega sveta nima, opravlja pristojnosti le-tega skupščina.

Nadzorni svet sestavljajo najmanj trije člani, ki jih voli skupščina za dobo največ štirih let in so lahko ponovno izvoljeni. Član nadzornega sveta ne more biti član uprave te družbe, član nadzornega sveta v treh drugih družbah, član uprave od družbe odvisne družbe, namestnik člana uprave, prokurist ali pooblaščenec družbe. Nadzorni svet mora med svojimi člani izvoliti predsednika in najmanj enega njegovega namestnika, kar mora uprava prijaviti v register.

Delničarji svoje pravice v zadevah družbe uresničujejo na skupščini, če Zakon o gospodarskih družbah ne določa drugače. Skupščina se skliče v primerih,

določenih z zakonom ali statutom, in takrat, kadar je to v korist družbe. Skupščina sklepa o:

- delitvi dobička na predlog uprave in na podlagi mnenja nadzornega sveta,
- letnem poročilu na predlog uprave in na podlagi mnenja nadzornega sveta,
- imenovanju in odpoklicu članov nadzornega sveta,
- spremembah statuta,
- ukrepih za povečanje in zmanjšanje kapitala,
- prenehanju družbe in statusnih spremembah (spojitev, pripojitev),
- imenovanju revizorja,
- drugih zadevah, določenih s statutom in Zakonom o gospodarskih družbah.

Če družba nima nadzornega sveta, lahko skupščina imenuje osebo, ki nadzoruje delo uprave in opravi pregled v smislu določb, predpisanih za delo nadzornega sveta.

Delniška družba lahko preneha na načine, kot so navedeni v Zakonu o gospodarskih družbah (Prek, 1999, str. 276), v njegovem 371. členu, lahko pa se s statutom določi tudi druge razloge za prenehanje družbe. Po 371. členu družba preneha:

- s pretekom časa, za katerega je bila ustanovljena,
- s sklepom skupščine, ki mora biti sprejet z najmanj tričetrtinsko večino zastopanega osnovnega kapitala,
- v statutu se lahko določi višjo večino in druge zahteve,
- če uprava ne deluje več kot 12 mesecev,
- če sodišče ugotovi ničnost vpisa,
- s stečajem,
- na podlagi sodne odločbe,
- z združitvijo v kakšno drugo družbo,
- če se zmanjša osnovni kapital družbe pod minimum iz 172. člena zakona (minimalno zakonsko določen znesek osnovnega kapitala), razen v primeru iz 353. člena zakona (osnovni kapital se lahko zmanjša pod minimalno določen znesek osnovnega kapitala, če se hkrati sprejme tudi njegovo povečanje, ki pa v tem primeru ni možno s stvarnimi vložki).

1.2.2 Komanditna delniška družba

Komanditna delniška družba je družba, pri kateri najmanj en družbenik odgovarja za obveznosti družbe z vsem svojim premoženjem (komplementar), komanditni delničarji, ki imajo delež v osnovnem kapitalu, pa za obveznosti družbe do upnikov ne odgovarjajo (Prek, 1999, str. 285). Statut komanditne delniške družbe mora

sprejeti najmanj pet oseb, od tega vsi komplementarji in tisti komanditni delničarji, ki so pri ustanovitvi prevzeli delnice. V statutu se navede osnovni kapital družbe, emisijski znesek delnic in če obstaja več razredov delnic, tudi razred delnic, ki jih prevzamejo komanditni delničarji. Družbeniki, ki sprejmejo statut, so ustanovitelji družbe. Glede prenehanja komanditne delniške družbe v Zakonu o gospodarskih družbah ni nič specifično določeno, tako da se uporabljajo načini prenehanja kot pri delniški družbi.

1.2.3 Družba z omejeno odgovornostjo

Družba z omejeno odgovornostjo je kapitalska družba, katere osnovni kapital je razdeljen na osnovne vložke. Družbo lahko ustanovi ena ali več, vendar največ 50 fizičnih oziroma pravnih oseb, ki postanejo z ustanovitvijo družbe njeni družbeniki. Vsak družbenik lahko ob ustanovitvi prispeva le en osnovni vložek, pri čemer pa ni nujno, da je vrednost osnovnih vložkov enaka. Za obveznosti družbe z omejeno odgovornostjo družbeniki ne odgovarjajo (Prek, 1999, str. 286).

Družba z omejeno odgovornostjo se ustanovi z družbeno pogodbo, ki mora biti sklenjena v obliki notarskega zapisa, podpišejo pa jo vsi družbeniki. Če se osnovni kapital ali njegov del izroči kot stvarni vložek, se mora v pogodbi ali v prilogi, ki je sestavni del pogodbe, navesti predmet vsakega stvarnega vložka posebej ter znesek osnovnega vložka, za katerega se daje stvarni vložek, in družbenika, ki je stvarni vložek prispeval.

Družbeniki odločajo o:

- sprejetju letne bilance stanja in izkaza uspeha in o razdelitvi dobička,
- zahtevi za vplačilo osnovnih vložkov,
- vračanju naknadnih vplačil,
- delitvi in prenehanju poslovnih deležev,
- postavitvi in odpoklicu poslovodij,
- ukrepih za pregled in nadzor dela poslovodij,
- postavitvi prokurista in poslovnega pooblaščenca,
- uveljavljanju zahtevkov družbe proti poslovodjem ali družbenikom v zvezi s povračilom škode, nastale pri ustanavljanju ali poslovodstvu,
- zastopanju družbe v sodnih postopkih proti poslovodjem,
- drugih zadevah, za katere tako določa Zakon o gospodarskih družbah ali družbena pogodba.

Tudi pri družbi z omejeno odgovornostjo poznamo prostovoljno in prisilno prenehanje (Prek, 1999, str. 303). Prostovoljno družba z omejeno odgovornostjo preneha:

- če preteče čas, za katerega je družba ustanovljena,
- če tako sklenejo družbeniki z vsaj tričetrtinsko večino glasov vseh družbenikov; družbena pogodba lahko določi višjo večino,
- z združitvijo v kakšno drugo družbo.

Prisilno pa družba z omejeno odgovornostjo preneha:

- če sodišče ugotovi ničnost vpisa,
- s stečajem,
- s sodno odločbo v skladu z drugim odstavkom člena, ki pravi, da lahko vsak družbenik z najmanj desetodstotnim deležem v osnovnem kapitalu s tožbo zahteva, da sodišče odloči o prenehanju družbe, če meni, da ni mogoče v zadostni meri doseči ciljev družbe ali da obstajajo kakšni drugi utemeljeni razlogi za prenehanje družbe,
- če se osnovni kapital zniža pod zakonsko določen znesek.

Zakon o gospodarskih družbah pravi, da se za postopek likvidacije in prenehanje po skrajšanem postopku smiselno uporabljajo določbe tega zakona, ki veljajo za delniške družbe.

Družbo z omejeno odgovornostjo lahko ustanovi tudi ena sama oseba (ustanovitelj). Ta oseba sprejme akt o ustanovitvi v obliki notarskega zapisa. Za vse odločitve družbenikov odloča ustanovitelj samostojno, vse odločitve pa mora vpisovati v knjigo sklepov, ki jo potrdi notar najkasneje do vpisa družbe v register (Prek, 1999, str. 303).

1.3 Podjetnik

Na koncu na kratko še pogledjmo, kaj pravi zakon za samostojne podjetnike. Podjetnik lahko začne opravljati dejavnost na podlagi priglasitve pri organu, pristojnem za javne prihodke. Ob prenehanju mora vsaj tri mesece pred priglasitvijo prenehanja poslovanja na primeren način objaviti, da bo prenehal poslovati, ter ob tem navesti tudi dan prenehanja poslovanja. Šele potem lahko priglasí prenehanje poslovanja organu, pristojnemu za javne prihodke. Enaka dolžnost smiselno velja tudi za podjetnika, ki namerava podjetje prodati ali ga vložiti v družbo (Prek, 1999, str. 185).

2 ZAKON O PRISILNI PORAVNAVI, STEČAJU IN LIKVIDACIJI

Ta zakon ureja pogoje za izvedbo in postopek prisilne poravnave in stečaja nad dolžniki. Namen je tudi odprava insolventnosti dolžnika s prisilno poravnavo in finančno reorganizacijo ter poplačilo upnikov. Kadar Zakon predvideva prenehanje pravne osebe z likvidacijo in določi, da jo izvede sodišče, ali ne določi, kdo jo izvede, jo izvede sodišče po določbah tega zakona (Šinkovec, 1999, str. 16).

2.1 Likvidacija

2.1.1 Redno prenehanje

Razloge za prenehanje družbe določa Zakon o gospodarskih družbah in smo jih navedli v prejšnjem poglavju za vsako obliko družbe posebej. Tukaj bomo na kratko pogledali postopek likvidacije, ki je v Zakonu o gospodarskih družbah določen za delniško družbo, smiselno pa se ta del uporablja tudi za komanditno delniško družbo in družbo z omejeno odgovornostjo.

Zakon o gospodarskih družbah določa, kdo predlaga začetek likvidacije. Likvidacijo lahko predlaga skupščina, če pa družba preneha na podlagi sodne odločbe, začetek likvidacijskega postopka predlaga likvidacijsko sodišče. Na tem mestu je pomembno poudariti, da se likvidacijski postopek ne izvede, če so podani pogoji za stečaj. Tudi če se kadarkoli med likvidacijskim postopkom ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za stečajni postopek, se predlaga začetek stečajnega postopka.

Organ, ki sprejme sklep o likvidaciji, ga pošlje sodišču zaradi vpisa začetka likvidacije v register. Potem se opravi postopek likvidacije. Po vpisu likvidacijskega postopka v register mora družba v svoji firmi uporabljati pristavek »v likvidaciji«.

Likvidacijo opravi eden ali več likvidacijskih upraviteljev, ki so lahko člani uprave, razen če statut, skupščina ali sklep o likvidaciji ne določajo drugače. Za likvidacijskega upravitelja se lahko določi tudi pravna oseba – likvidacijsko podjetje. Likvidacijski upravitelj mora podati pisno izjavo, da bo vestno in pošteno opravljal vse naloge v zvezi z likvidacijo. Organ, ki je postavil likvidacijskega upravitelja, ga lahko kadarkoli odpokliče. Likvidacijski upravitelj lahko sklepa nove posle le s soglasjem organa, ki je sprejel sklep o likvidaciji.

Po poplačilu vseh upnikov likvidacijski upravitelj pripravi poročilo o poteku likvidacije in predlog o razdelitvi premoženja, razen če v sklepu o likvidaciji ni določeno drugače. Poročilo sprejme organ, ki je sprejel sklep o likvidaciji, razen če v sklepu ni drugače določeno. Na podlagi predloga o razdelitvi premoženja se le-to

razdeli v roku 30 dni. Pred razdelitvijo preostalega premoženja med delničarje se likvidacijskemu upravitelju povrne stroške in plača za opravljeno storitev. Višino plačila določi skupščina oziroma sodišče. Šele sedaj se razdeli preostalo premoženje med delničarje v sorazmerju z njihovimi deleži.

Terjatve upnikov, ki niso bile prijavljene do roka in tako upoštevane v likvidacijski masi, poravna tisti, v dobro katerega je bil vplačan ostanek premoženja, vendar samo do višine prevzetega premoženja.

Po končani razdelitvi likvidacijski upravitelj sodišču predloži na skupščini potrjeno poročilo o poteku likvidacijskega postopka in razdelitvi premoženja ter predlaga izbris družbe iz registra.

2.1.2 Prisilna likvidacija

Kakor smo videli, je lahko likvidacija prostovoljna, če se zanjo odločijo družbeniki in se izvaja po Zakonu o gospodarskih družbah, ali prisilna; v tem primeru sklep o likvidaciji izda sodišče ter se jo izvaja po Zakonu o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji. Če nastopijo pogoji za likvidacijo, je potrebno unovčiti premoženje družbe, poplačati upnike, preostanek likvidacijske mase pa razdeliti med družbenike.

Začetek likvidacijskega postopka predlaga oseba ali organ, ki je sprejel odločitev o prenehanju pravne osebe, če pa pravna oseba preneha na podlagi sodne odločbe, predlaga začetek likvidacijskega postopka oseba, ki je sodno odločbo izposlovala. Če je s pravnomočno odločbo ugotovljena ničnost vpisa v sodni register, začne likvidacijski postopek po uradni dolžnosti sodišče.

Likvidacijski postopek izvede stvarno pristojno sodišče, organa likvidacijskega postopka pa sta likvidacijski senat in likvidacijski upravitelj. Sodišče vodi likvidacijski postopek smiselno enako kot stečajni postopek.

Če so podani pogoji za stečaj, se likvidacijski postopek ne izvede, oziroma če se kadarkoli do zaključka likvidacijskega postopka ugotovijo pogoji za začetek stečajnega postopka, se le-ta začne. Likvidacijski senat in upravitelj se spremenita v stečajni senat in stečajnega upravitelja.

2.1.3 Prenehanje družbe po skrajšanem postopku

Delničarji lahko predlagajo prenehanje po skrajšanem postopku, se pravi brez celotnega postopka likvidacije, in sodišču predložijo sklep o prenehanju po

skrajšenem postopku ter notarsko overjeno izjavo vseh delničarjev, da so poplačane vse obveznosti družbe, urejena vsa razmerja z delavci in da prevzemajo obveznost poplačila vseh morebitnih preostalih obveznosti družbe. Upniki lahko uveljavljajo svoje terjatve do delničarjev, ki odgovarjajo solidarno z vsem svojim premoženjem, v enem letu po objavi izbrisa družbe v register (Prek, 1999, str. 282). Sklep o prenehanju objavi sodišče skupaj z imeni delničarjev, ki so prevzeli obveznosti plačila morebitnih preostalih obveznosti. Na sklep je dopusten ugovor v 15 dneh, drugače sodišče sprejme sklep o izbrisu družbe iz registra.

2.2 Prisilna poravnava

Prisilna poravnava je insolvenčni postopek, namenjen preprečitvi stečaja, ki poteka pod nadzorom sodišča. V postopku prisilne poravnave želimo ohraniti pravno osebo – dolžnika, zato gre za dogovor o znižanju obveznosti do upnikov oziroma za podaljšanje časovnega obdobja za odplačilo obveznosti do upnikov; v primeru stečaja gre za poplačilo upnikov in likvidacijo pravne osebe.

V postopku prisilne poravnave moramo ločiti med poravnavo in sodno potrditvijo. Poravnava je insolvenčni postopek, ki ga sprejme predpisana večina upnikov, in velja šele, ko jo potrdi sodišče ter velja za vse upnike.

Poznamo več vrst prisilnih poravnav. Najbolj pogost je dogovor z upniki o nadaljnjem poslovanju pravne osebe in delni poravnavi ter delni odložitvi dolgov, običajno tudi o zmanjšanju obveznosti. Možno je tudi, da se samo odloži obveznosti do dobaviteljev. Možna je tudi transformacija dolga v deleže – dolžniškega razmerja v upravljalsko. Tu gre za udeležbo v pravni osebi, povezano z vsemi tveganji poslovanja, ter za spremembo temeljnega akta družbe; pri družbi z omejeno odgovornostjo gre za sprejem novih družbenikov in deležev, pri delniški družbi za povečanje osnovnega kapitala ter izdajo novih delnic. Naslednja oblika prisilne poravnave je likvidacijska, pri kateri se določi vrednost premoženja in se dogovori, da se nepokriti del dolgov odpiše, ker je očitno, da je podjetje sposobno preživeti. Kvotno-likvidacijska poravnava pa pomeni, da se poslovanje pravne osebe nadaljuje, zagotovi se določeno kvoto za pokritje dolgov, ki pa je nižja od seštevka dolgov.

Pomembni načeli pri prisilni poravnavi sta preprečitev diskriminacije med upniki in načelo avtonomije upnikov, saj ti odločajo o sprejemu prisilne poravnave, skladno s svojimi gospodarskimi interesi. V postopku prisilne poravnave se opredeli pravni položaj upnikov in dolžnika ter sprejme plan finančne reorganizacije. Možna je tudi izvensodna poravnava, ki mora biti sprejeta s strani vseh upnikov.

Postopek prisilne poravnave vodi senat treh sodnikov (poravnalni senat), od katerih je eden predsednik senata. Ko poravnalni senat ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za začetek prisilne poravnave, lahko določi upravitelja prisilne poravnave, ki ima naslednje naloge (Šinkovec, 1999, str. 53): (a) preveriti mora stanje premoženja in poslovanje dolžnika; (b) preveriti mora seznam upnikov in dolžnikovih dolžnikov; (c) preveriti mora verodostojnost prijavljenih terjatev; (č) ugovarjati mora zoper neutemeljeno prijavljene terjatve, če na podlagi sporočila upnikov ali iz kakršnegakoli drugega razloga dvomi o njihovi utemeljenosti; (d) če dolžnik ne opravlja samo tekočih poslov ali če odtuji premoženje oziroma da poroštvo, mora to prijaviti poravnalnemu senatu. Upravitelj prisilne poravnave ima pravico do povračila vseh stroškov in nagrade za delo, ki se poravna iz položenega predujma. Upravitelj prisilne poravnave odgovarja vsakemu udeležencu postopka za škodo, ki mu jo prizadene namenoma ali iz hude malomarnosti.

Da se zavarujejo koristi upnikov, poravnalni senat imenuje upniški odbor, ki je sestavljen iz upnikov, ki pristanejo na sodelovanje in imajo do dolžnika najvišje terjatve. Eden izmed članov upniškega odbora je predstavnik sveta delavcev. Upniški odbor ima liho število članov, vendar najmanj pet. Upniški odbor ima pravico (Šinkovec, 1999, str. 63): (1) pregledati poslovanje in finančno stanje dolžnika ter zahtevati podatke, ki so pomembni za oblikovanje načrta finančne reorganizacije; (2) sodelovati pri načrtu finančne reorganizacije; (3) predlagati postavitev ali odstavitev upravitelja; (4) dajati predloge in mnenja ter opravljati druga dejanja, ki so pomembna za zaščito upnikov v postopku.

Postopek prisilne poravnave se uvede z vložitvijo predloga za začetek postopka prisilne poravnave, ki ga lahko uvede le dolžnik. Predlogu je potrebno priložiti:

- poročilo o dolžnikovem ekonomsko-finančnem stanju, zadnjo bilanco stanja, izkaz uspeha in izkaz gotovinskih tokov,
- dokumentacijo, s katero se izkazuje za verjetno, da so podani pogoji za začetek postopka,
- seznam upnikov in dolžnikovih dolžnikov z navedbo njihovih firm in sedežev ter z navedbo pravnih temeljev in višine njihovih dospelih in nedospelih terjatev oziroma dolgov,
- seznam ločitvenih in izločitvenih upnikov s smiselno enakimi podatki kot pod prejšnjo točko.
- Predlog mora vsebovati tudi navedbo predstavnika sveta delavcev.

Če predsednik poravnalnega senata ne zavrže predloga za začetek postopka prisilne poravnave, izda poravnalni senat sklep o začetku postopka prisilne

poravnave, ki se vroči predlagatelju. Hkrati naloži predlagatelju, da položi predujem za stroške postopka. O začetku postopka prisilne poravnave obvesti senat upnike z oklicem na oglasni deski sodišča in z objavo v Uradnem listu Republike Slovenije.

Pravne posledice začetka postopka prisilne poravnave nastanejo z dnem, ko je oklic o začetku postopka prisilne poravnave obešen na oglasno desko. Po dnevu, ko je bil vložen predlog za začetek postopka prisilne poravnave, in vse dotlej, dokler ni odločeno o začetku postopka prisilne poravnave, sme dolžnik opravljati tekoče posle v zvezi z opravljanjem dejavnosti in poravnavanjem obveznosti iz tega naslova. Vendar pa v tem času dolžnik ne sme odtujiti in ne obremeniti svojega premoženja niti dati poroštva ali avala. Po objavi oklica o začetku postopka prisilne poravnave na oglasni deski sodišča sme dolžnik odtujiti ali obremeniti premoženje le z dovoljenjem poravnalnega senata, ki mora pridobiti mnenje upniškega odbora.

Predlagatelj lahko umakne predlog za začetek postopka prisilne poravnave do naroka za prisilno poravnavo. V tem primeru poravnalni senat postopek ustavi. Poravnalni senat na predlog upniškega odbora, vsakega upnika ali upravitelja prisilne poravnave ustavi postopek, če ugotovi (Šinkovec, 1999, str. 89):

1. da lahko dolžnik tudi brez finančne reorganizacije izpolni svoje obveznosti,
2. da dolžnik nepravilno ravna v postopku in se zmanjšujejo možnosti za poplačilo upnikov,
3. da ni možnosti, da bo dolžnik izpolnil obveznosti na podlagi predloga za prisilno poravnavo,
4. da lahko dolžnik izpolni svoje obveznosti v večjem delu oziroma v krajšem roku kot ga predlaga dolžnik v prisilni poravnavi.

V primeru iz 3. točke začne poravnalni senat po uradni dolžnosti stečajni postopek.

Upniki prijavijo terjatve v roku 30 dni po dnevu, ko je bil oklic o začetku postopka objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije. Prijavijo se terjatve, ki so nastale do začetka postopka prisilne poravnave. Če upnik opusti prijavo ali jo prepozno odda, ne izgubi terjatve, izgubi le glasovalno pravico. Z vložitvijo prijave terjatve se zastaranje pretrga in začne ponovno teči, ko poteče rok za plačilo, določen v prisilni poravnavi.

Dolžnik lahko predlogu za začetek postopka prisilne poravnave priloži načrt finančne reorganizacije, mora pa ga predložiti v roku treh mesecev od dneva

vložitve predloga (Šinkovec, 1999, str. 107). V načrtu finančne reorganizacije dolžnik predlaga prisilno poravnavo, s tem da (Šinkovec, 1999, str. 108):

- razvrsti terjatve v razrede terjatev glede na pravni in poslovni temelj in druge znake istovrstnosti, če za posamezne razrede ponudi različno sorazmerno znižanje terjatev,
- navede, za katere razrede terjatev se položaj upnikov tudi po potrditvi načrta finančne reorganizacije ne spremeni,
- navede predlog za izplačilo terjatev v zmanjšanem znesku in roke za izplačilo za vsak razred terjatev, razen za terjatve iz prejšnje točke,
- predvidi enako sorazmerno znižanje terjatev oziroma podaljšanje roka za izplačilo za vse terjatve v okviru posameznega razreda, razen če imetnik posamezne terjatve v okviru tega razreda izrecno pristane na manj ugodne pogoje za izplačilo te terjatve.

Dolžnik mora v načrtu finančne reorganizacije izkazati za verjetno, da bo izpolnil obveznosti iz predlagane prisilne poravnave, in obrazložiti dodatne metode finančne reorganizacije, ki zagotavljajo izpolnitev obveznosti iz predlagane prisilne poravnave. Dolžnik lahko v načrtu finančne reorganizacije ponudi izplačilo terjatev samo v denarju, razen če posamezen upnik izrecno pristane na drugačno plačilo. Dolžnik mora upnikom ponuditi znižano poplačilo oziroma odložitev plačil terjatev najmanj v naslednjih znižanih deležih oziroma rokih (Šinkovec, 1999, str. 118):

1. 20-procentno poplačilo, če rok za izplačilo ni daljši od enega leta,
2. 40-procentno poplačilo, če rok za izplačilo ni daljši od dveh let,
3. 60-procentno poplačilo, če rok za izplačilo ni daljši od treh let,
4. 80-procentno poplačilo, če rok za izplačilo ni daljši od štirih let,
5. 100-procentno poplačilo z odložitvijo za največ pet let.

Poravnalni senat razpiše narok za prisilno poravnavo v roku 30 dni po predložitvi načrta finančne reorganizacije. Na naroku obrazloži dolžnik svoje ekonomsko-finančno stanje in načrt finančne reorganizacije. O načrtu se nato izjavi še predsednik upniškega odbora in upravitelj prisilne poravnave. O predlagani prisilni poravnavi odločajo upniki z glasovanjem. Prisilna poravnava je sprejeta, če zanjo glasujejo upniki, katerih terjatve znašajo več kot 60 odstotkov vseh terjatev upnikov, ki imajo glasovalno pravico. Če se na naroku za prisilno poravnavo ne doseže večina, poravnalni senat predlog za sklenitev prisilne poravnave zavrne in začne po uradni dolžnosti stečajni postopek.

Terjatve upnikov se štejejo za popolnoma poplačane, če so plačani zneski, ugotovljeni v potrjeni prisilni poravnavi. Upniki, ki so bili samo delno poplačani,

prijavijo v stečajni postopek samo razliko, upniki, ki niso bili niti delno poplačni, pa v stečajni postopek prijavijo celotno terjatev.

V sodni register in druge uradne evidence se vpišejo po uradni dolžnosti predlog za začetek postopka prisilne poravnave, sklep o začetku postopka prisilne poravnave, sklep o ustavitvi postopka prisilne poravnave ter sklep o potrditvi prisilne poravnave, hkrati pa registrsko sodišče izbriše predhodni vpis (Šinkovec, 1999, str. 159).

Vsak udeleženec v postopku prisilne poravnave nosi svoje stroške, dolžnik pa plača stroške upravitelja prisilne poravnave in morebitnega izvedenca.

2.3 Stečaj

Stečajni postopek se opravi nad dolžnikom, ki je dalj časa plačilno nesposoben (insolventen) ali prezadolžen. Stečajni postopek se ne opravi, če ima dolžnik enega samega upnika ali nad invalidskim podjetjem. Stečajni postopek lahko predlagajo upniki, sam dolžnik ali osebno odgovoren družbenik (Šinkovec, 1999, str. 17).

Insolventni ali prezadolženi dolžnik lahko predlaga upnikom pred začetkom stečajnega postopka ter med njim sklenitev prisilne poravnave. Če je predlog za začetek prisilne poravnave vložen pred začetkom stečajnega postopka, do konca prisilne poravnave zoper dolžnika ni dovoljeno začeti stečajnega postopka.

Stečajni postopek se ne izvede, če dolžnikovo premoženje, ki bi prišlo v stečajno maso, ne zadošča niti za stroške stečajnega postopka ali če je njegova vrednost nezatna (Šinkovec, 1999, str. 29).

V stečajnem postopku se sredstva, ki gredo v stečajno maso, unovčijo s prodajo premoženja in izterjavo terjatev. Dolgovi stečajnega dolžnika se izplačajo iz razdelitvene mase sorazmerno, če z Zakonom ni drugače določeno. Pred poplačilom upnikov se izloči iz razdelitvene mase znesek, ki je potreben za poravnavo stroškov stečajnega postopka. Delničarji in lastniki deležev se poplačajo šele po morebitnem polnem plačilu dolžnikovih upnikov (Šinkovec, 1999, str. 34).

2.3.1 Organi stečajnega postopka

Organi stečajnega postopka so (Šinkovec, 1999, str. 161):

1. stečajni senat,

2. stečajni upravitelj in
3. upniški odbor.

2.3.1.1 Stečajni senat

Stečajni senat sestavljajo trije sodniki, od katerih je eden predsednik senata. Stečajni senat (Šinkovec, 1999, str. 161):

- odloča o začetku postopka,
- odloča o ugovorih stečajnega upravitelja in upnikov zoper odredbe predsednika stečajnega senata,
- določa nujne posle, ki se dokončajo med stečajnim postopkom,
- potrjuje predračun stroškov stečajnega postopka in določa nagrado za delo stečajnega upravitelja,
- postavlja in odstavlja stečajnega upravitelja,
- potrjuje osnutek glavne razdelitve in izda sklep o glavni razdelitvi stečajne mase,
- izda sklep o zaključku stečajnega postopka,
- opravlja tudi drugo delo, ki ga določa Zakon.

Stečajni senat lahko po uradni dolžnosti, na ugovor ali predlog spremeni odločitev predsednika stečajnega senata ali stečajnega upravitelja, če ugotovi, da so nezakonite ali nesmotrne.

Predsednik stečajnega senata je pristojen za vsa vprašanja v zvezi z izvedbo stečajnega postopka, če ni po Zakonu določena pristojnost stečajnega senata. Predsednik stečajnega senata nadzoruje poslovanje stečajnega upravitelja in mu daje navodila, ki so zanj obvezna.

2.3.1.2 Stečajni upravitelj

Stečajni upravitelj se postavi s sklepom o začetku stečajnega postopka. Ob prevzemu dolžnosti poda stečajni upravitelj pred predsednikom stečajnega senata izjavo, da bo vestno opravljal svojo dolžnost.

Stečajni upravitelj mora imeti ustrezno strokovno izobrazbo, opravljen strokovni izpit in veljavno dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja v postopkih prisilne poravnave, stečaja in likvidacije. Stečajni upravitelj ne sme biti upnik v stečajnem postopku oziroma oseba, ki je bila zaposlena pri stečajnem dolžniku v zadnjih dveh letih ali je v tem obdobju opravljala funkcijo člana uprave ali nadzornega sveta.

Stečajni upravitelj izvršuje pravice organov upravljanja in lastnika v skladu s potrebami stečajnega postopka ter vodi posle dolžnika in ga zastopa. Naloge stečajnega upravitelja so naslednje (Šinkovec, 1999, str. 178):

- ažurirati mora knjigovodsko evidenco od dneva začetka stečajnega postopka;
- v 30 dneh mora v soglasju s predsednikom stečajnega senata sestaviti načrt poteka stečajnega postopka s predračunom stroškov in terminskim planom;
- sestaviti mora komisijo za inventuro;
- sestaviti mora začetno stečajno bilanco, voditi poslovne knjige in sestavljati računovodske izkaze v skladu z računovodskimi standardi, ki so določeni za subjekte v stečaju;
- kot dober gospodar skrbi za vodenje poslov stečajnega dolžnika;
- skrbi za izterjavo terjatev dolžnika;
- unovči stvari dolžnika, ki spadajo v stečajno maso;
- v soglasju s predsednikom stečajnega senata sestavi osnutek razdelitve in osnutek zaključne stečajne bilance;
- sestavi osnutek poznejše razdelitve;
- skrbi, da stečajni postopek poteka hitro in brez neutemeljenega zavlačevanja.

Stečajni upravitelj daje pisna poročila o poteku stečajnega postopka in o stanju stečajne mase vsake tri mesece ali kadar to zahteva predsednik stečajnega senata oziroma stečajni senat in upniški odbor.

Stečajni senat sme na predlog predsednika stečajnega senata, upniškega odbora, zainteresiranih oseb ali po uradni dolžnosti odstaviti stečajnega upravitelja, če ne izpolnjuje svojih dolžnosti ali če so za to drugi upravičeni razlogi. Stečajni upravitelj se razreši tudi na lastno zahtevo.

Stečajni upravitelj ima pravico do povračila nujnih stroškov in do nagrade za delo. O povračilu nujnih stroškov lahko stečajni senat odloča med postopkom, o nagradi pa ob zaključku stečajnega postopka.

2.3.1.3 Upniški odbor

Da se zavarujejo koristi upnikov v stečajnem postopku, stečajni senat ustanovi upniški odbor, razen če je stečajna masa neznatna ali če bi to pripeljalo do znatnega povečanja stroškov stečajnega postopka.

Število članov upniškega odbora določi stečajni senat in mora biti liho. Če je upnikov manj kot pet, izvršujejo pooblastila upniškega odbora vsi upniki. Eden od

članov upniškega odbora, če je ta ustanovljen, je tudi predstavnik sveta delavcev oziroma delavski zaupnik.

Člani upniškega odbora se izvolijo praviloma na prvem naroku za preizkus terjatev. Upnik, čigar ugotovljena terjatev presega eno četrtno skupnih ugotovljenih terjatev vseh upnikov, pride na svojo zahtevo brez volitev v upniški odbor, ostale člane volijo vsi upniki s priznanimi terjatvami. Upniški odbor potem med svojimi člani z večino vseh glasov izvoli predsednika upniškega odbora, ki ga predstavlja, sklicuje in vodi seje upniškega odbora.

Upniški odbor opravlja svoje naloge na sejah, ki jih po uradni dolžnosti ali na predlog vsakega upnika, večine članov upniškega odbora, stečajnega upravitelja ali stečajnega senata skliče predsednik upniškega odbora. Na sejah upniškega odbora sta navzoča predsednik stečajnega senata in stečajni upravitelj, vendar brez glasovalne pravice. Upniški odbor odloča z večino glasov navzočih članov. Upniški odbor lahko veljavno sklepa, če je na seji navzoča več kot polovica članov upniškega odbora.

Upniški odbor (Šinkovec, 1999, str. 196):

1. zahteva in obravnava poročila stečajnega upravitelja o poteku stečajnega postopka in o stanju stečajne mase;
2. ima pravico pregledati poslovne knjige in celotno dokumentacijo, ki jo je prevzel stečajni upravitelj;
3. ima pravico ugovarjati pri predsedniku stečajnega senata zoper delo stečajnega upravitelja in pri stečajnem senatu zoper delo predsednika stečajnega senata;
4. predlaga odstavitev stečajnega upravitelja in imenovanje novega;
5. daje stečajnemu senatu mnenje o unovčenju dolžnikovega premoženja;
6. daje stečajnemu senatu mnenje v zvezi z nadaljevanjem začetih poslov in o sklepanju novih;
7. opravlja druga dela, ki jih določa Zakon.

Upniški odbor mora upnike na njihovo zahtevo obveščati o poteku stečajnega postopka in o stanju stečajne mase.

O povračilu nujnih stroškov, predvsem potnih stroškov, članom upniškega odbora odloča predsednik stečajnega senata. Ti stroški se vštejejo med stroške stečajnega postopka.

2.3.2 Uvedba stečajnega postopka

Stečajni postopek se uvede z vložitvijo pisnega predloga, ki ga lahko vloži dolžnik, upnik ali osebno odgovoren družbenik. Upnik lahko predlaga začetek stečajnega postopka, če z verodostojno listino izkaže obstoj dospelih terjatve in če dokaže, da dolžnik nima zadosti denarnih sredstev za poravnavo te terjatve. Če vloži predlog upnik, vroči predsednik stečajnega senata drugopis predloga dolžniku, ki mora ali soglašati s predlogom ali ugovarjati.

Predlagatelj mora plačati predujem, ki ga določi stečajni senat za kritje stroškov do začetka stečajnega postopka. Če se stečajni postopek začne, se všteje predujem med stroške stečajnega postopka.

Predlog za začetek stečajnega postopka se sme umakniti, dokler oklic o začetku stečajnega postopka ni obešen na oglasno desko sodišča. Če se pred odločitvijo o začetku stečajnega postopka ugotovi, da je postal dolžnik solventen, stečajni senat zavrne predlog za začetek stečajnega postopka.

2.3.3 Začetek stečajnega postopka

Ko zbere predsednik stečajnega senata podatke o obstoju stečajnega razloga, razpiše narok za obravnavo, na katerega povabi predlagatelja, dolžnika ter po potrebi izvedence in priče. Na naroku, najpozneje pa v treh dneh po njem, izda stečajni senat sklep, s katerim ali začne stečajni postopek nad dolžnikom ali zavrne predlog za začetek stečajnega postopka.

Stečajni postopek se brez preverjanja obstoja stečajnega razloga začne, kadar to predlaga likvidacijski upravitelj, če ugotovi, da dolžnik ne bo izpolnil svojih obveznosti na podlagi predloga za prisilno poravnavo, ali ko na naroku za prisilno poravnavo ni dosežena večina upnikov za prisilno poravnavo.

O začetku stečajnega postopka se obvestijo upniki z oklicem. Sklep o začetku stečajnega postopka se vroči predlagatelju in dolžniku.

Stečajni senat sme odločiti, da se stečajni postopek začne tudi, če obstaja le en upnik ali če dolžnikovo premoženje ne zadošča niti za stroške postopka. V tem primeru mora upnik izkazati za verjetno, da bo na podlagi izpodbijanja pravnih dejanj v stečaju vrnjeno premoženje v stečajno maso, ali če premoženje dolžnika po mnenju upnika zadostuje za poplačilo njegove terjatve, po poplačilu stroškov stečajnega postopka.

2.3.4 Pravne posledice začetka stečajnega postopka

Pravne posledice začetka stečajnega postopka nastanejo z dnem, ko je oklic o začetku obešen na oglasno desko sodišča. S tem dnem nastopijo v skladu z določbami Zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji omejitve dolžnikove pravne in poslovne sposobnosti, pravice in pooblastila poslovnih organov, organov upravljanja in zastopnikov, pravice upravljanja osebno odgovornega družbenika preidejo na stečajnega upravitelja, delovna razmerja pri dolžniku zaposlenih delavcev prenehajo in nastopijo tudi civilnopravne posledice začetka stečajnega postopka (Šinkovec, 1999, str. 30).

Z dnem začetka stečajnega postopka se oblikuje stečajna masa. V stečajno maso gre vse dolžnikovo premoženje. V primeru da se opravi stečaj nad osebno družbo, gre v stečajno maso tudi premoženje osebno odgovornega družbenika, razen stvari in prejemkov, ki so po Zakonu o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji izvzeti iz izvršbe. Če osebno odgovorni družbenik izkaže, da bodo upniki popolnoma poplačni iz premoženja družbe, njegovo premoženje ne gre v stečajno maso (Šinkovec, 1999, str. 25).

Enako kot za osebno odgovornega družbenika velja za podjetnika posameznika; v stečajno maso gre vse premoženje, ki ga ima dolžnik ob začetku stečajnega postopka, razen stvari in prejemkov, ki so po tem Zakonu izvzeti iz izvršbe.

Z dnem začetka stečajnega postopka se prenesejo vsa pooblastila vodstva na stečajnega upravitelja in delovna razmerja dolžnikovih delavcev prenehajo. Stečajni upravitelj lahko za izvršitev nalog sklene s potrebnim številom delavcev delovna razmerja za določen čas ter za vodenje sodnih ter upravnih postopkov pooblasti odvetnike; ti stroški se vštejejo med stroške stečajnega postopka.

Z dnem začetka stečajnega postopka se ukinejo dolžnikovi računi in prenehajo pravice tistim, ki so bili pooblaščen za razpolaganje z dolžnikovim premoženjem. Stečajni upravitelj odpre nov račun, kamor se prenesejo vsa dolžnikova sredstva z ukinjenih računov. Poleg dolžnikove firme se dodata pri podpisovanju besedi »v stečaju« in navede se številka računa, preko katerega se opravlja dolžnikovo poslovanje.

Od dneva začetka stečajnega postopka ni mogoče dovoliti zoper dolžnika ukrepov zavarovanja niti prisilne izvršbe za poplačilo terjatev, glede katerih obstaja izvršilni naslov ali verodostojna listina. Nedospete denarne in nedendarne terjatve upnikov proti dolžniku se z dnem začetka stečajnega postopka štejejo za dospele. Z dnem začetka stečajnega postopka tudi ne prenehajo teči obresti od terjatev proti

dolžniku. S prijavo terjatve v stečajno maso se pretrga zastaranje terjatve proti dolžniku in ne teče leto dni od začetka stečajnega postopka. Upniku se s terjatvijo, ki je povezana z odložnim ali razveznim pogojem, zagotovijo ustrezna sredstva iz stečajne mase.

V stečajnem postopku je dovoljen pobot terjatve upnika z nasprotno terjatvijo dolžnika; pobotane terjatve se tako ne prijavijo v stečajno maso. Upniki, katerih terjatve so pobotane, morajo o pobotu obvestiti stečajnega upravitelja. Terjatve proti dolžniku, ki so nastale pred dnem začetka stečajnega postopka, ni mogoče pobotati s terjatvijo, ki so nastale po začetku stečajnega postopka.

Začetek stečajnega postopka nima pravnih posledic za terjatev stečajnega upnika, ki izvira iz obojestransko odplačne pogodbe, če niti stečajni dolžnik niti stečajni upnik nista izpolnila obveznosti iz te pogodbe ali obveznosti iz te pogodbe nobeden od njiju ni v celoti izpolnil. Pogodbe o zakupu sme stečajni upravitelj odpovedati ne glede na zakonske ali pogodbene roke, in sicer vsakega prvega v mesecu z odpovednim rokom 30 dni. Drugopogodbena stranka lahko uveljavlja odškodnino kot stečajni upnik.

Upniki in stečajni upravitelj imajo pravico izpodbijati vsako pravno dejanje, ki ga je dolžnik storil v zadnjem letu pred dnem začetka stečajnega postopka, če ima to dejanje za posledico neenakomerno ali zmanjšano poplačilo stečajnih upnikov (oškodovanje stečajnih upnikov), oziroma s katerim je prišel posamezni upnik v ugodnejši položaj (naklanjanje ugodnosti upnikom), ter če je druga stranka, v korist katere je bilo dejanje storjeno, vedela ali bi morala vedeti za dolžnikovo slabo ekonomsko-finančno stanje.

Upniki in stečajni upravitelji imajo pravico izpodbijati vsako pravno dejanje, ki ga je dolžnik storil v zadnjem letu pred dnem začetka stečajnega postopka, če je oseba, v korist katere je bilo storjeno, zaradi izpodbijanega pravnega dejanja prejela dolžnikovo premoženje brezplačno ali za neznatno plačilo. Če je zahtevku za izpodbijanje pravnih dejanj ugodeno, je izpodbito pravno dejanje brez učinka proti stečajni masi. Oseba, v korist katere je bilo dejanje storjeno, je dolžna vrniti v stečajno maso vse premoženjske koristi, ki jih je pridobila.

Začetek stečajnega postopka ne vpliva na pravice do posebnega poplačila iz določenega dolžnikovega premoženja (zastavna pravica, pravica poplačila, pravica retencije in druge ločitvene pravice) in tudi ne na pravice, da se izločijo stvari, ki ne pripadajo dolžniku (izločitvene pravice).

Med stečajnim postopkom se končajo samo tisti začetni posli, ki jih je nujno opraviti, da se poveča ali prepreči zmanjšanje stečajne mase, če se z dokončevanjem teh poslov ne zavleče unovčenje stečajne mase. Med stečajnim postopkom se smejo sklepati nove pogodbe samo, da se unovči dolžnikovo premoženje.

Kljub temu pa sme stečajni dolžnik nadaljevati s proizvodnjo in opravljanjem drugih tekočih poslov tudi po začetku stečajnega postopka:

1. če stečajni upravitelj vloži predlog za prisilno poravnavo ali
2. če stečajni upravitelj predloži elaborat o možnostih prodaje stečajnega dolžnika kot pravne osebe, iz katerega izhaja, da bi se zaradi prekinitve proizvodnje zmanjšala vrednost stečajnega dolžnika kot pravne osebe.

Za nadaljevanje proizvodnje mora dobiti stečajni upravitelj dovoljenje stečajnega senata, ki izda dovoljenje, potem ko prosi za mnenje upniški odbor.

2.3.5 Prijavljanje terjatev

Upniki morajo pisno prijaviti svoje terjatve stečajnemu senatu v roku dveh mesecev od dneva, ko je bil oklic o začetku stečajnega postopka objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije. Za terjatve, ki so bile prijavljene na oklic za sklenitev prisilne poravnave, se šteje, da so prijavljene tudi v stečajnem postopku. Prijavljene terjatve upnikov se preizkusijo na naroku za preizkus terjatev, ki se ga udeležijo stečajni upravitelj, upniki, ki so prijavili svoje terjatve, in drugi, ki lahko dajo podatke o obstoju in višini prijavljenih terjatev. Oklic za narok se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Stečajni upravitelj se mora o vsaki prijavljeni terjatvi jasno izjaviti, ali jo priznava ali prereka. Pred narokom lahko pripravi seznam prijavljenih terjatev, kjer se o vsaki terjatvi izjavi, ali jo prereka ali priznava. Upniki smejo prijavljene terjatve prerekati. Stečajni upravitelj se mora izjaviti tudi o vsaki prijavljeni izločitveni oziroma ločitveni pravici.

2.3.6 Prodaja dolžnika

Stečajni senat sme na podlagi mnenja upniškega odbora in stečajnega upravitelja ter na podlagi ocene oziroma izvedenskega mnenja odločiti o prodaji dolžnika kot pravne osebe. Dolžnik kot pravna oseba se proda na javni dražbi ali z zbiranjem ponudb. Nova pravna oseba ni univerzalni pravni naslednik prejšnje; prevzame le premoženje in ne vseh korporacijskih pravic. Pogodbo o prodaji dolžnika kot pravne osebe sklene stečajni upravitelj kot zastopnik stečajnega dolžnika. Stečajni senat odredi izročitev prodane pravne osebe kupcu, ko je plačana kupnina.

Sredstva od prodaje dolžnika gredo v stečajno maso. Po plačilu kupnine stečajni senat ustavi stečajni postopek zoper prodano pravno osebo, nadaljuje pa ga zoper stečajno maso, iz katere se poplačajo upniki.

2.3.7 Unovčevanje dolžnikovega premoženja

Dolžnikovo premoženje, ki gre v stečajno maso, se proda na javni dražbi. O prodaji dolžnikovega premoženja se obvestijo tisti, ki imajo predkupno pravico. Stečajni upravitelj ne sme prodati premoženja, na katerem je izločitvena pravica. Pred dnevom odreditve prodaje sodni izvedenec oceni dejansko vrednost stvari in pravic, ki naj se ne bi prodale za manj kot polovico ocenjene vrednosti. Predsednik ali član stečajnega senata, stečajni upravitelj ali druge osebe, ki uradno sodelujejo pri prodaji, ne morejo biti kupci. Premoženje proda stečajni upravitelj po navodilih in pod nadzorstvom predsednika stečajnega senata. S plačilom kupnine prenehajo vse zastavne pravice in realna bremena, ki so obstajala na prodani stvari oziroma pravici. Iz kupnine se najprej poplačajo ločitveni upniki, katerih terjatve in ločitvene pravice so priznane.

2.3.8 Poplačilo upnikov

Razdelitev se začne, ko je unovčen precejšen del premoženja. Stečajni senat potrdi osnutek predloga stečajnega upravitelja za razdelitev. Upniki se vabijo na narok za obravnavanje osnutka za glavno razdelitev z oklicem, ki se objavi v Uradnem listu najmanj 30 dni pred narokom in ki se obesi na oglasno desko sodišča.

Preden se začnejo poplačevati upniki, se izloči iz stečajne mase znesek, ki je potreben za izplačilo stroškov stečajnega postopka. Iz ostalih sredstev (razdelitvene mase) se poplačajo upniki. Za zavarovanje izplačila prerekanih terjatev se izloči iz razdelitvene mase sorazmeren del sredstev za upnike, ki so za uveljavljanje svoje terjatve pravočasno začeli poseben postopek. Dolgovi dolžnika se izplačajo iz razdelitvene mase sorazmerno. Ne glede na prejšnji stavek se kot stroški stečajnega postopka poravnajo terjatve delavcev za zadnje tri mesece in terjatve tistih upnikov, ki so nastale na podlagi prisilne poravnave med nadaljevanjem poslov. Dolgovi razdelitvene mase niso denarne kazni.

Pri razdelitvi stečajne mase se upošteva določen vrstni red poplačila terjatev upnikov. Tako se najprej poplačajo terjatve iz naslova glavnice in obresti, ki so se natekle do dneva začetka stečajnega postopka, nato terjatve iz naslova obresti ločitvenih pravic in druge terjatve iz naslova obresti, nazadnje pa še podrejene terjatve.

Kar ostane v razdelitveni masi po celotnem poplačilu, se razdeli med delničarje, družbenike, oziroma imetnikom drugih članskih pravic, skladno z njihovo udeležbo v osnovnem kapitalu dolžnika.

Na podlagi pravnomočnega sklepa o glavni razdelitvi izplača stečajni upravitelj upnikom terjatve v 15 dneh od njegove pravnomočnosti. Poznejša razdelitev se opravlja, ko pritekajo sredstva dolžnika. O poznejši razdelitvi odloča s sklepom predsednik senata.

2.3.9 Zaključek stečajnega postopka

Ko dobi predsednik stečajnega senata poročilo stečajnega upravitelja, da so končana vsa opravila iz stečajnega postopka, predlaga stečajnemu senatu zaključek stečajnega postopka. Odločbo o zaključku stečajnega postopka objavi stečajni senat v Uradnem listu Republike Slovenije.

Po zaključku stečajnega postopka predloži stečajni upravitelj stečajnemu senatu sklepno poročilo o svojem poslovanju in ko ga stečajni senat prouči, razreši stečajnega upravitelja. Če stečajni senat ugotovi nepravilnosti, proti stečajnemu upravitelju ustrezno ukrepa.

2.3.10 Vpisi v registre

V sodni register in druge uradne evidence se vpišejo po uradni dolžnosti predlog za začetek stečajnega postopka, omejitve posloводства in ustavitve izplačil z dolžnikovega računa, sklep o začetku stečajnega postopka in pravnomočni sklep o zaključku oziroma ustavitvi stečajnega postopka.

2.3.11 Prisilna poravnava v stečaju

Do naroka za obravnavo osnutka za glavno razdelitev lahko stečajni upravitelj, lastniki s kapitalsko večino v stečajnem dolžniku, ki je pravna oseba, oziroma podjetnik posameznik vložijo predlog za začetek postopka prisilne poravnave.

Stečajni senat mora pred odločitvijo pridobiti mnenje upniškega odbora in stečajnega upravitelja, če ta ni predlagatelj. Postopek prisilne poravnave opravi stečajni senat, dolžnosti upravitelja pa opravlja stečajni upravitelj. Če je prisilna poravnava potrjena, se stečajni postopek ustavi.

2.4 Skrajšani stečajni postopek

Če stečajna masa po predhodni oceni ni vredna več kot 10 milijonov tolarjev (stečaj manjše vrednosti), se opravi skrajšani stečajni postopek. O tem odloča stečajni senat, lahko tudi že med samim postopkom stečaja. Ali obratno: postopek, ki se je začel kot skrajšani, se lahko spremeni v redni postopek.

V skrajšanem stečajnem postopku veljajo naslednja pravila:

1. zapisniki vsebujejo le vsebino izjav in predlogov strank ter odločbe stečajnega sodišča;
2. vse sodne odločbe, razen začetka in zaključka stečajnega postopka, izda stečajni sodnik;
3. v Uradnem listu Republike Slovenije se objavi samo začetek in zaključek stečajnega postopka;
4. popis stečajne mase opravi izvršilni organ;
5. upniški odbor sestavljajo samo trije člani;
6. narok za preizkus terjatev sme stečajni sodnik določiti naslednji dan po poteku roka za prijavo terjatev. Na tem naroku je mogoče odločiti tudi o razdelitvi stečajne mase.

3 STATUSNO PREOBLIKOVANJE DRUŽB

Splošno pravilo pravi, da se družba lahko statusno preoblikuje (Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o gospodarskih družbah, 2001, str. 5051):

- z združitvijo,
- z delitvijo,
- s prenosom premoženja,
- s spremembo pravnoorganizacijske oblike.

3.1 Združitev

3.1.1 Združitev delniških družb

Dve ali več delniških družb se lahko združi bodisi s pripojitvijo bodisi s spojitvijo. Pripojitev se opravi s prenosom celotnega premoženja ene ali več delniških družb (prevzeta družba) na drugo delniško družbo (prevzemna družba). Spojitev se opravi z ustanovitvijo nove delniške družbe (prevzemna družba), na katero se prenese celotno premoženje družb, ki se spajajo (prevzete družbe). Prevzete družbe z združitvijo prenehajo, ne da bi se prej opravila njihova likvidacija.

Delničarjem prevzetih družb se zagotovijo delnice prevzemne družbe. Z združitvijo preide na prevzemno družbo vse premoženje ter pravice in obveznosti prevzete družbe. Prevzemna družba kot univerzalni pravni naslednik vstopi v vsa pravna razmerja, katerih subjekt je bila prevzeta družba.

Uprave družb, ki se združujejo, morajo skleniti pogodbo o pripojitvi, ki mora biti sklenjena v obliki notarskega zapisa. Uprava vsake družbe, ki je udeležena pri pripojitvi, mora tudi izdelati podrobno pisno poročilo o pripojitvi, v kateri mora pripojitev pravno in ekonomsko utemeljiti. Za vsako družbo mora pogodbo o pripojitvi pregledati eden ali več revizorjev (pripojitveni revizor). Nadzorni svet vsake družbe udeleženke v pripojitvi mora na podlagi poročila uprave in poročila revizije pripojitve pregledati nameravano pripojitev in o tem izdelati pisno poročilo. Za veljavnost pogodbe o pripojitvi je potrebno soglasje skupščine vsake družbe, ki je udeležena pri pripojitvi. Uprava vsake družbe, ki je udeležena pri pripojitvi, mora po sedežu prevzemne družbe vložiti predlog za vpis pripojitve pri registrskem sodišču. Z vpisom pripojitve v register nastanejo naslednje pravne posledice:

- premoženje prevzetih družb preide skupaj z njihovimi obveznostmi na prevzemno družbo;
- prevzete družbe prenehajo;
- delničarji prevzetih družb postanejo delničarji prevzemne družbe.

3.1.2 Združitev komanditnih delniških družb in delniških družb

Komanditne delniške družbe se lahko združijo med seboj. Prav tako se lahko združi ena ali več komanditnih delniških družb z delniško družbo ali več delniških družb s komanditno delniško družbo. Zakon pravi, da se za združitev smiselno uporabljajo določbe Zakona o gospodarskih družbah o združitvi delniških družb.

3.1.3 Združitev družb z omejeno odgovornostjo

Družbe z omejeno odgovornostjo so lahko udeležene pri združitvi kapitalskih družb kot prevzemne družbe oziroma kot prevzete družbe. Za združitev kapitalskih družb, pri kateri so udeležene družbe z omejeno odgovornostjo, se smiselno uporabljajo določbe Zakona o gospodarskih družbah o združitvi delniških družb, če ni v Zakonu drugače določeno.

Če je družba z omejeno odgovornostjo prevzemna družba, mora pogodba o pripojitvi vsebovati tudi nominalno vrednost poslovnega deleža prevzemne družbe, ki ga pridobi posamezen družbenik oziroma delničar prevzete družbe v zameno za poslovne deleže oziroma delnice prevzete družbe. Če bodo pravice oziroma obveznosti družbenikov oziroma delničarjev prevzete družbe drugačne kot iz

drugih poslovnih deležev prevzemne družbe, morajo biti te drugačne pravice oziroma obveznosti določene v pogodbi o pripojitvi. Če se katerikoli delničar prevzete družbe ne strinja s pripojitvijo, mu mora prevzemna družba z omejeno odgovornostjo zagotoviti primerno denarno odpravnino.

Sklep skupščine družbe z omejeno odgovornostjo o soglasju za združitev je veljavno sprejet, če zanj glasujejo družbeniki, ki imajo najmanj tri četrtine vseh glasov. Sklep mora potrditi notar. Družbeniki lahko podajo izjavo v obliki notarskega zapisa ali na sami skupščini in v zapisnik gre, da se odpovedujejo uporabi določb o pregledu združitve po nadzornem svetu pri pripojitvi in o reviziji pripojitve.

3.2 Delitev

3.2.1 Splošno pravilo

Kapitalska družba se lahko deli bodisi z razdelitvijo bodisi z oddelitvijo (Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o gospodarskih družbah, 2001, str. 5061).

Razdelitev se opravi s hkratnim prenosom vseh delov premoženja prenosne družbe, ki z razdelitvijo preneha, ne da bi bila opravljena njena likvidacija, bodisi na nove kapitalske družbe, ki se ustanovijo zaradi razdelitve, bodisi na prevzemne kapitalske družbe.

Oddelitev se opravi s prenosom posameznih delov premoženja prenosne družbe, ki z oddelitvijo ne preneha, bodisi na nove kapitalske družbe, ki se ustanovijo zaradi oddelitve, bodisi na prevzemne kapitalske družbe.

Delitev se lahko opravi tudi tako, da se deli premoženja prenosne družbe hkrati prenesejo na nove in na prevzemne družbe.

Z delitvijo preide na novo oziroma prevzemno družbo del premoženja prenosne družbe, določen z delitvenim načrtom, ter pravice in obveznosti prenosne družbe v zvezi s tem premoženjem. Družbenikom oziroma delničarjem prevzete družbe se zagotovijo deleži (delnice oziroma poslovni deleži) nove oziroma prevzemne družbe. Če razmerje deležev ni ustrezno oziroma se ne more zagotoviti ustrezne menjave, mora nova oziroma prevzemna družba oziroma druga oseba zagotoviti denarno doplačilo, ki pa ne sme preseči desetine skupnega nominalnega zneska delnic oziroma poslovnih deležev, ki jih nova oziroma prevzemna družba zagotovi delničarjem oziroma družbenikom prenosne družbe.

3.2.2 Delitev z ustanovitvijo novih družb

Uprava prenosne družbe mora sestaviti delitveni načrt, ki mora vsebovati: (a) firmo in sedež prenosne družbe, (b) predlog statotov novih družb, (c) izjavo o prenosu delov premoženja prenosne družbe na nove družbe z vsemi pravnimi posledicami, (č) menjalna razmerja, (d) višino denarnega doplačila, če ni ustrezne menjave, (e) pri zmanjševanju osnovnega kapitala natančen opis postopkov v zvezi z zmanjševanjem nominalnega zneska delnic oziroma združevanjem deležev prenosne družbe, (f) natančen opis postopkov v zvezi z zagotovitvijo deležev novih družb, (g) dan, od katerega dalje zagotavljajo deleži, ki jih bo posamezna nova družba zagotovila, pravico do dela dobička, (h) dan obračuna delitve, (i) pravice, ki jih bo delničarjem oziroma družbenikom prenosne družbe s posebnimi pravicami do udeležbe v dobičku zagotovila posamezna nova družba, (j) vse posebne ugodnosti, ki bodo zagotovljene članom uprav oziroma nadzornih svetov prenosne oziroma novih družb, ki so udeležene pri delitvi, ali delitvenim revizorjem, (k) določen opis in dodelitev delov premoženja in obveznosti, ki se prenesejo na posamezno novo družbo, (l) določilo o dodelitvi tistih delov premoženja, ki jih sicer na podlagi delitvenega načrta ne bi bilo mogoče dodeliti nobeni izmed družb, ki je udeležena pri delitvi, (m) zaključno poročilo prenosne družbe in otvoritvene bilance novih družb, v primeru oddelitve pa tudi otvoritveno bilanco prenosne družbe, ki izkazuje stanje premoženja in obveznosti po oddelitvi, (n) kadar delitev ne ohranja kapitalskih razmerij, višino denarne odpravnine, ki jo ponuja posamezna nova družba ali druga oseba (biti mora v notarski obliki), razen kadar so se vsi družbeniki oziroma delničarji prenosne družbe veljavno odpovedali pravici do denarne odpravnine (Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o gospodarskih družbah, 2001, str. 5061).

Skupna višina osnovnih kapitalov družb, ki so udeležene pri delitvi, mora biti po delitvi najmanj enaka osnovnemu kapitalu prenosne družbe pred delitvijo. Za ustanovitelja nove družbe se šteje prenosna družba. Ustanovitev novih družb mora pregledati eden ali več ustanovitvenih revizorjev. Člani uprave in nadzornega sveta solidarno odgovarjajo za škodo, ki jo delitev povzroči družbam, ki so udeležene v delitvi, in imetnikom deležev v teh družbah.

Uprava prenosne družbe mora izdelati podrobno pisno poročilo o delitvi. Pregledati ga mora delitveni revizor, ki ga imenuje nadzorni svet. Delitveni revizor mora o reviziji delitve izdelati pisno poročilo, ki ga mora predložiti upravi in nadzornemu svetu prenosne družbe. Delitveni revizor odškodninsko odgovarja vsem družbam, ki so udeležene pri delitvi, in vsem imetnikom deležev v teh družbah. Nadzorni svet prenosne družbe mora na podlagi poročila uprave o delitvi in poročila o reviziji delitve pregledati nameravano delitev in o tem izdelati pisno

poročilo. Poročilo o delitvi in revizija delitve nista potrebni, če vsi imetniki deležev prenosne družbe dajo izjavo v obliki notarskega zapisa, da se jima odpovedujejo. Izjavo o odpovedi lahko dajo delničarji tudi ustno na zasedanju skupščine prenosne družbe, ki odloča o delitvi, in ta izjava se vnese v zapisnik skupščine.

Uprava prenosne družbe je dolžna vsaj mesec dni pred zasedanjem skupščine, ki bo odločala o delitvi, registrskemu sodišču predložiti delitveni načrt, ki ga je pred tem pregledal nadzorni svet družbe. Obvestilo o predložitvi delitvenega načrta registrskemu sodišču je potrebno objaviti v Uradnem listu Republike Slovenije. Kadar je prenosna družba organizirana kot delniška družba ali kot komanditna delniška družba, je treba vsaj mesec dni pred zasedanjem skupščine na sedežu družbe omogočiti pregled naslednjih listin:

- delitvenega načrta,
- letnega poročila prenosne družbe za zadnja tri poslovna leta,
- revidirano zaključno poročilo prenosne družbe,
- poročila uprave o delitvi,
- poročila o reviziji delitve,
- poročila nadzornega sveta o pregledu delitve.

Kadar je prenosna družba organizirana kot družba z omejeno odgovornostjo, je treba najmanj 14 dni pred zasedanjem skupščine družbe, ki bo odločala o delitvi, vsakemu družbeniku te družbe skupaj z vabilom na skupščino poslati prej navedene listine.

Za delitev je potreben sklep skupščine o soglasju za delitev. Kadar je prenosna družba organizirana kot delniška družba ali kot komanditna delniška družba, je sklep veljavno sprejet, če zanj glasuje najmanj tri četrtine pri sklepanju zastopanega osnovnega kapitala. Kadar je prenosna družba organizirana kot družba z omejeno odgovornostjo, je sklep veljavno sprejet, če zanj glasujejo družbeniki, ki imajo najmanj tri četrtine glasov vseh družbenikov. Sklep o soglasju mora potrditi notar.

Uprava prenosne družbe in uprave novih družb morajo hkrati predlagati vpis delitve in vpis novih družb v register. Registrsko sodišče po sedežu prenosne družbe v register hkrati vpiše delitev in ustanovitev novih družb. Z vpisom delitve v register nastanejo naslednje pravne posledice:

1. Premoženje prenosne družbe skupaj z obveznostmi preide na nove družbe v skladu z delitvenim načrtom.
2. Pri razdelitvi prenosna družba preneha. Pri oddelitvi začnejo veljati spremembe statuta prenosne družbe, ki so predvidene v delitvenem načrtu.

3. Imetniki deležev prenosne družbe postanejo imetniki deležev novih družb v skladu z delitvenim načrtom.

Dokler dolжник prenosne družbe ni obveščen, kateri izmed družb, ki so udeležene pri delitvi, je dodeljena terjatev do tega dolžnika, jo lahko veljavno izpolni katerikoli izmed njih.

Dokler upnik prenosne družbe ni obveščen, kateri izmed družb, ki so udeležene pri delitvi, je dodeljena obveznost do tega upnika, lahko zahteva izpolnitev od katerekoli izmed njih.

3.2.3 Delitev s prevzemom

Za delitev s prevzemom se smiselno uporabljajo določbe Zakona za delitev z ustanovitvijo novih družb. Spremeni pa se nekaj stvari. Delitveni načrt se nadomesti s pogodbo o delitvi in prevzemu, ki mora biti sklenjena v obliki notarskega zapisa. Pogodbo skleneta upravi prenosne in prevzemne družbe. Nova družba se nadomesti s prevzemno družbo. Za prevzemne in prenosne družbe, ki so udeležene pri delitvi, se smiselno uporabljajo tudi določbe Zakona o pripojitvi.

3.3 Združitev in delitev osebnih družb

533. p člen Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o gospodarskih družbah (ZGD-F) za združitve in delitve osebnih družb pravi, da se smiselno uporabljajo določbe tega zakona o združitvah in delitvah, pri katerih so udeležene družbe z omejeno odgovornostjo, oziroma določbe, ki se nanašajo na združitev in delitev družb z omejeno odgovornostjo.

Za sklep o združitvi oziroma delitvi je potrebno soglasje osebno odgovornih družbenikov v osebni družbi ter soglasje družbenikov v kapitalski družbi, ki bodo po združitvi oziroma delitvi odgovarjali za obveznosti družbe z vsem svojim premoženjem.

3.4 Prenos premoženja

Delniška družba, komanditna delniška družba ali družba z omejeno odgovornostjo lahko prenese svoje premoženje kot celoto na Republiko Slovenijo ali na lokalno skupnost v Republiki Sloveniji. Z vpisom prenosa premoženja v register ta družba preneha obstajati. Njeno premoženje preide na prevzemnika. Nadomestilo za preneseno premoženje se razdeli v sorazmerju z delnicami oziroma deleži.

Pogodba o prenosu premoženja je veljavna le na podlagi soglasja skupščine družbe. Za veljaven sklep skupščine je potrebna tričetrtinska oziroma s statutom določena višja večina zastopanega osnovnega kapitala (Prek, 1999, str. 330).

3.5 Sprememba pravnoorganizacijske oblike

3.5.1 Preoblikovanje delniške družbe v komanditno delniško družbo

Za preoblikovanje delniške družbe v komanditno delniško družbo je potreben sklep skupščine in pristop najmanj enega komplementarja. Za veljavnost sklepa pa je potrebna najmanj tričetrtinska večina pri sklepanju zastopanega osnovnega kapitala. V sklepu se določi firma družbe in opredelijo se spremembe, ki so nujne za izvedbo preoblikovanja. Pristop osebno odgovornih družbenikov mora biti potrjen v obliki notarskega zapisa. Skupščini se predloži bilanca na dan obračuna, ki se sestavi na dan, od katerega dalje komplementarji sodelujejo pri dobičku ali izgubi družbe, oziroma največ šest mesecev pred sklepom o preoblikovanju, če komplementarji sodelujejo šele po sklepu o preoblikovanju. Ustanovitelje zamenjajo komplementarji. Hkrati s sklepom o preoblikovanju za vpis v register je potrebno prijaviti osebno odgovorne družbenike. Komanditna delniška družba obstaja od vpisa preoblikovanja v register. Komplementarji odgovarjajo neomejeno upnikom družb tudi za obveznosti družbe, ki so nastale pred njihovim pristopom (Prek, 1999, str. 330).

3.5.2 Preoblikovanje komanditne delniške družbe v delniško družbo

Komanditna delniška družba se lahko preoblikuje v delniško družbo s sklepom skupščine ob soglasju vseh komplementarjev. V sklepu se določi firma družbe, sestava uprave in opredelijo se spremembe, ki so nujne za izvedbo preoblikovanja. Skupščini se predloži zadnji letni obračun. Za sestavo organov delniške družbe se smiselno uporabljajo določbe Zakona o organih delniške družbe. Hkrati s sklepom o preoblikovanju je treba za vpis v register prijaviti člane uprave. Delniška družba obstaja od vpisa preoblikovanja v register. Komplementarji se izločijo iz družbe, vendar še naprej odgovarjajo za obveznosti, ki so nastale pred vpisom preoblikovanja v register (Prek, 1999, str. 331).

3.5.3 Preoblikovanje delniške družbe v družbo z omejeno odgovornostjo

Delniška družba, ki ima manj kot 50 delničarjev, se lahko preoblikuje v družbo z omejeno odgovornostjo na podlagi sklepa skupščine, ki ga morajo potrditi vsi delničarji. Če je sklep o preoblikovanju sprejela večina, ki predstavlja najmanj 9/10 osnovnega kapitala, se sklep o preoblikovanju šteje za veljavnega. Pri družbah, ki

se preoblikujejo z večinskim sklepom, je objava preoblikovanja kot predmet dnevnega reda pravilna le, če ji je priložena izjava družbe, s katero se tistim delničarjem, ki preoblikovanju nasprotujejo, prek zapisnika ponudi, da bo pridobila njihove s preoblikovanjem nastale poslovne deleže za primerno odškodnino. V sklepu se določi firma družbe in opredelijo druge značilnosti, ki so nujne za izvedbo preoblikovanja. Hkrati s sklepom o preoblikovanju je treba za vpis v register prijaviti poslovodje. Družba z omejeno odgovornostjo obstaja od vpisa v register. Delnice postanejo poslovni deleži, katerih nominalni znesek se lahko razlikuje od nominalnega zneska delnic. Pravice tretjih oseb iz delnic se uresničujejo kot pravice iz poslovnega deleža (Prek, 1999, str. 332).

3.5.4 Preoblikovanje družbe z omejeno odgovornostjo v delniško družbo

V sklepu o preoblikovanju družbe z omejeno odgovornostjo v delniško družbo se določijo firma in druge spremembe, ki so nujne za izvedbo preoblikovanja. Družbeniki, ki so glasovali za preoblikovanje, se v zapisnik navedejo poimensko. Za preoblikovanje se smiselno uporabljajo določbe Zakona o ustanovitveni reviziji delniške družbe. Za ustanovitelje družbe veljajo družbeniki, ki so glasovali za preoblikovanje. Vsak družbenik, ki je na skupščini ugovarjal proti sklepu o preoblikovanju, lahko od družbe zahteva, da prevzame njegove delnice proti plačilu primerne denarne odpravnine. V poročilu je treba opisati postopek preoblikovanja in predstaviti gospodarsko stanje družbe z omejeno odgovornostjo. Hkrati s sklepom o preoblikovanju je treba za vpis v register prijaviti člane uprave. Delniška družba obstaja od vpisa preoblikovanja v register. Poslovni deleži postanejo delnice. Pravice tretjih oseb iz poslovnega deleža se uresničujejo kot pravice iz delnice (Prek, 1999, str. 334).

3.5.5 Preoblikovanje komanditne delniške družbe v družbo z omejeno odgovornostjo

Komanditna delniška družba se lahko s sklepom skupščine in s soglasjem vseh komplementarjev preoblikuje v družbo z omejeno odgovornostjo. Skupščini, ki sklepa, se predloži bilanca. Hkrati s sklepom o preoblikovanju je treba za vpis v register prijaviti poslovodje. Družba z omejeno odgovornostjo obstaja od vpisa v register. Delnice postanejo poslovni deleži, katerih nominalni znesek se lahko razlikuje od nominalnega zneska delnic. Pravice tretjih oseb iz delnic se uresničujejo kot pravice iz poslovnega deleža (Prek, 1999, str. 335).

3.5.6 Preoblikovanje družbe z omejeno odgovornostjo v komanditno delniško družbo

Za preoblikovanje družbe z omejeno odgovornostjo v komanditno delniško družbo je potreben sklep skupščine družbenikov in pristop vsaj enega komplementarja. Pristop mora biti potrjen v notarski obliki. Skupščini družbenikov, ki sklepa o preoblikovanju, se predloži bilanca. Ustanovitelje zamenjajo tako družbeniki, ki so glasovali za preoblikovanje, kot tudi komplementarji. Hkrati s sklepom o preoblikovanju je treba za vpis v register prijaviti komplementarje. Komanditna delniška družba obstaja od vpisa preoblikovanja v register. Poslovni deleži postanejo delnice. Pravice tretjih oseb iz poslovnega deleža se uresničujejo kot pravice iz delnice. Komplementarji neomejeno odgovarjajo upnikom družbe tudi za obveznosti, ki so nastale pred njihovim pristopom (Prek, 1999, str. 335).

3.5.7 Preoblikovanje zadruga v delniško družbo

Zadruga se lahko preoblikuje v delniško družbo, če ima vsak zadružnik v zadrugi delež v višini najmanj 1.400 tolarjev. Za preoblikovanje je potreben sklep občnega zbora zadruga. Pred sklepanjem o preoblikovanju se na občnem zboru zadruga, ki odloča o preoblikovanju, preberejo poročila revizorjev, v katerih morajo biti ocenjene posledice preoblikovanja na interese delničarjev in upnikov. S sklepom o preoblikovanju se določijo firma in sedež družbe, znesek delnic in navedba upravičencev, in drugi, za izvedbo preoblikovanja potrebni podatki. Zadružna pravila se spremenijo tako, da vsebujejo vse sestavine, predpisane za statut delniške družbe (Prek, 1999, str. 336).

3.5.8 Preoblikovanje delniške družbe v zadrugo

Za preoblikovanje delniške družbe v zadrugo se smiselno uporabljajo določbe Zakona za preoblikovanje delniške družbe v druge oblike družb.

3.5.9 Preoblikovanje kapitalskih družb v osebne družbe ter preoblikovanje osebnih družb v kapitalске družbe

Za preoblikovanje kapitalskih družb v osebne družbe se smiselno uporabljajo določbe Zakona o preoblikovanju delniške družbe v druge družbe s tem, da je za sklep o preoblikovanju potrebno soglasje tistega družbenika, ki v osebni družbi za obveznosti družbe odgovarja z vsem svojim premoženjem.

Za preoblikovanje osebnih družb v kapitalске družbe se uporablja določba prejšnjega odstavka. Osebno odgovorni družbeniki še naprej odgovarjajo za

obveznosti družbe, ki so nastale pred vpisom preoblikovanja v register. V primeru prenehanja družbe velja zastaralni rok petih let (Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o gospodarskih družbah, 2001, str. 5066).

3.5.10 Preoblikovanje zavodov v gospodarske družbe

Za preoblikovanje zavodov v gospodarske družbe se smiselno uporabljajo določbe Zakona o preoblikovanju delniške družbe v druge družbe, s tem da je za sklep o preoblikovanju, poleg sklepa pristojnega organa zavoda, v skladu z aktom o ustanovitvi oziroma statutom, potrebno še soglasje ustanoviteljev, katerih ustanoviteljski deleži znašajo devet desetin, in družbenika, ki bo v družbi po preoblikovanju odgovarjal za obveznosti družbe z vsem svojim premoženjem. Ustanovitelji, ki niso glasovali za sklep o preoblikovanju, lahko od družbe zahtevajo primerno denarno odpravnino (Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o gospodarskih družbah, 2001, str. 5066).

4 NAČINI PRENEHANJA V AMERIŠKI ZAKONODAJI

Najprej pogledimo tri glavne oblike gospodarskih družb: korporacija, ki je podobna naši delniški družbi, partnerstvo, ki je podobno naši družbi z omejeno odgovornostjo, ter enolastništvo, ki ji je podobna oblika samostojnega podjetnika.

Korporacija je ločena od svojih lastnikov, delničarjev. Lastniki za poslovanje podjetja odgovarjajo samo do višine svojih vložkov.

Partnerstvo je podobno kot korporacija; partnerji za poslovanje podjetja odgovarjajo samo do višine svojih vložkov. Vendar pa se lahko v kakšnem stečajnem procesu zgodi, da morajo tudi lastniki – partnerji vložiti prošnjo za stečajno zaščito.

Enolastništvo (samostojni podjetnik) pomeni, da lastnik odgovarja z vsem svojim premoženjem, tako poslovnim kot tudi zasebnim.

Zdaj pa pogledimo še ameriško stečajno pravo. Enako kot slovenska poslovna praksa pozna tudi ameriška več načinov prenehanja podjetij. Zakon o stečaju, ki je bil sprejet leta 1978 (popravki, dodani leta 1984), je bil narejen, da ščiti podjetje in podjetnika v krizi, hkrati pa zagotavlja, da so upniki poplačani in da lahko podjetje preneha oziroma nadaljuje v reorganiziranem podjetju (Hisrich, 1995, str. 438). Glavne značilnosti Zakona o stečaju so: (1) sredstva se med upnike pravično razdelijo, (2) dolžnika ščiti pred nepravičnim izčrpanjem sredstev in (3) ščiti ga

pred nepravičnimi zahtevami upnikov. Zakon nudi dolžniku pot do odpustitve dolga in novega začetka.

Zakon o stečaju pozna več načinov prenehanja oziroma reorganizacije:

- a) 7. poglavje: Likvidacija,
- b) 9. poglavje: Stečaj lokalne skupnosti,
- c) 11. poglavje: Reorganizacija,
- d) 12. poglavje: Poravnava dolga družinskih farm z rednimi letnimi dohodki,
- e) 13. poglavje: Poravnava dolgov posameznika z rednimi dohodki.

Za naš pregled so pomembna tri poglavja – 7., 11. in 13. –, ki obravnavajo različne oblike prenehanja oziroma reorganizacije združb. Že iz samih naslovov poglavij lahko opazimo bistveno razliko, ki jo slovenska pravna praksa ne pozna – stečaj oziroma reorganizacija posameznika, ki lahko uporablja 7. in 13. poglavje, pač glede na potrebe.

Ko dolžnik vloži predlog za začetek postopka, ga zakon ščiti pred izterjavo upnikov. Po vložitvi predloga upniki ne morejo nadaljevati oziroma začeti s tožbo, trgati od plače ali samo telefonirati in zahtevati plačilo. Ko upnik vloži predlog za začetek postopka, mora priložiti bilanco stanja in seznam upnikov ter znesek dolga do vsakega upnika. Moramo pa opozoriti še na nekaj: za vložitev predloga dolžnik ne rabi biti nesolventen, pa tudi nobenih drugih preizkusov ni potrebnih. Če sodišče ugotovi, da gre za zlorabo, predlog zavrne.

4.1 7. poglavje: Likvidacija

Likvidacija je skrajna oblika prenehanja podjetja, saj to pomeni prostovoljno ali prisilno prenehanje podjetja. V tem primeru se z vsemi dolžnikovimi prostimi sredstvi poplača upnike, na koncu pa sodišče dolžniku odpusti nekatere dolgove. Med te dolgove ne sodijo davki, študentski krediti in preživnine.

Likvidacija po sedmem poglavju poteka v več korakih. Najprej dolžnik vloži predlog za začetek postopka, ki sproži postopek na sodišču. Sodišče postavi skrbnika, ki skrbi za dolžnikovo lastnino, hkrati pa se zamrzne vse zahteve upnikov. Dolžnik mora izpolniti tudi številne dodatne obrazce, kjer dodatno obrazloži dolgove in svojo lastnino. Ko so vloženi še vsi dodatni obrazci, skrbnik skliče sestanek upnikov, na katerem dodatno spozna primer in ovrednoti dolžnika. Skrbnik nato ovrednoti tudi zahteve upnikov in jih prednostno razvrsti; od zavarovanih, ki imajo najvišjo prednost, do nezavarovanih upnikov, ki so zadnji na seznamu. Če ima dolžnik še kakšna sredstva, ki jih lahko in jih je vredno prodati, jih skrbnik razproda in poplača upnike glede na prednostni vrstni red. Denar, ki bi ostal po poplačilu

vseh upnikov, dobi dolžnik. Na koncu, ko je prodana vsa dolžnikova lastnina, sodišče dolžniku odpusti večino dolgov, razen že prej omenjenih, ki jih sodišče ne more odpustiti.

4.2 11. poglavje: Reorganizacija

Ta oblika se po navadi uveljavi, če ima podjetje probleme s tekočo likvidnostjo in ne zmore pravočasno plačevati dolgov svojim upnikom, hkrati pa želi še naprej nadaljevati s svojo dejavnostjo. Če podjetje meni, da se bo v kratkem lahko rešilo likvidnostnih problemov, in da se izogne tožbam upnikov, se podjetje zavaruje na sodišču po 11. poglavju Zakona o stečaju. Podjetje mora pripraviti načrt reorganizacije: komu, kako in v kolikšnem času bo poplačalo upnike ter na koga bo načrt vplival in na koga ne. Načrt reorganizacije mora potrditi stečajno sodišče, vendar pa se morajo z njim strinjati tudi vsi upniki in lastniki. Načrt reorganizacije po navadi vsebuje eno od treh različic:

1. Podaljšanje – po navadi se morajo s tem strinjati vsaj dva ali trije največji upniki, kar potegne za seboj tudi manjše upnike, da se strinjajo s predlaganim načrtom.
2. Zamenjava – če podjetju v prihodnosti dobro kaže, se lahko dolgovi spremenijo v delnice ali deleže.
3. Dogovor o poplačilu – dolg se proporcionalno razdeli med upnike.

Tukaj je zelo pomemben organ upniški odbor, ki ga sestavi skrbnik in ki ga zastopa sedem največjih upnikov z nezavarovanim dolgom. Naloge upniškega odbora so:

- da z dolžnikom konzultira glede administrativnih zadev,
- da preveri, kako dolžnik vodi poslovanje podjetja in
- da sodeluje pri sestavi načrta reorganizacije.

4.3 13. poglavje: Poravnava dolgov posameznika z rednimi dohodki

To je strogo prostovoljna oblika stečaja in to možnost imajo samo podjetja z enim lastnikom. Ta možnost pomeni, da lahko dolžnik obdrži vsa svoja sredstva in vso lastnino ter poplača upnike iz bodočih prihodkov, lahko pa se tudi odloči, da poplača upnike iz sredstev, ki jih ima trenutno v lasti. Postopek je podoben postopku enajstega poglavja, zato ga na tem mestu ne bomo še enkrat ponavljali. Če je načrt odobren na sodišču, se ga morajo držati vsi upniki, tudi tisti, ki se s tem načrtom prvotno niso strinjali.

5 KONKRETNI PODATKI O PRENEHANJIH

Zdaj ko smo pregledali vrste prenehanj v teoriji, pogledajmo še v praksi, kaj se je v gospodarstvu na področju ustanavljanja in prenehanj podjetij dogajalo v Sloveniji in primerjalno v Združenih državah Amerike. V Statističnem letopisu Republike Slovenije 2001 so zbrani podatki za Slovenijo, kar je razvidno iz Tabele 1.

Naj samo omenim primerjalni podatek za Združene države Amerike za leto 1999: število novoustanovljenih podjetij je bilo 713.002, število podjetij, ki so prenehala, pa je bilo 652.840. Tako lahko ugotovimo, da je bilo v ZDA v letu 1999 ustanovljenih približno 70-krat več podjetij, prenehalo pa jih je približno 118-krat več. Vendar pa lahko vseeno rečem, da je okolje v ZDA veliko bolj naklonjeno podjetništvu; država bolj spodbuja podjetniško dejavnost, kar pa posledično pomeni, da jih s svojo podjetniško idejo veliko tudi ne uspe in tako jih propade veliko več kot v Sloveniji.

Tabela 1: Ustanovitve in prenehanja poslovnih subjektov, 1990 – 2000

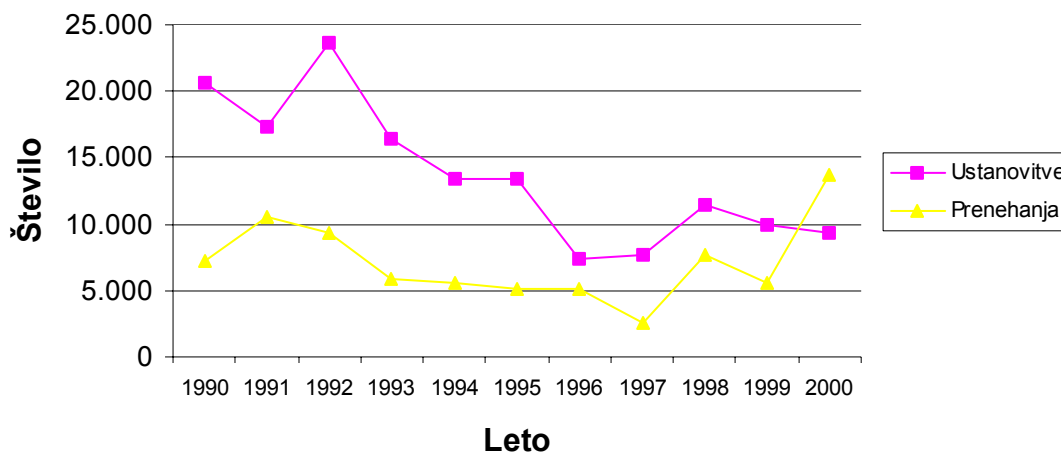
Leto	Ustanovitve			Prenehanja		
	Skupaj	Pravne osebe	Fizične osebe	Skupaj	Pravne osebe	Fizične osebe
1990	20.635	12.493	8.142	7.154	2.349	4.805
1991	17.385	9.071	8.314	10.532	558	9.974
1992	23.630	14.094	9.536	9.335	506	8.829
1993	16.476	11.612	4.864	5.814	213	5.601
1994	13.425	4.591	8.834	5.606	285	5.321
1995	13.363	3.155	10.208	5.152	1.923	3.229
1996	7.428	2.305	5.133	5.175	1.830	3.345
1997	7.690	3.134	4.556	2.503	336	2.167
1998	11.488	4.266	7.222	7.609	2.398	5.211
1999	9.915	3.748	6.167	5.528	813	4.715
2000	9.301	3.791	5.510	13.762	9.557	4.205

Vir: Statistični letopis Republike Slovenije 2001, str. 77.

Iz Tabele 1 vidimo, da je bilo število ustanovljenih podjetij na začetku 90-ih let zelo visoko, potem pa je začelo upadati. V zadnjih letih je bilo največje število ustanovljenih podjetij leta 1998. Opazimo lahko tudi, da je bilo število pravnih oseb na začetku višje kot število fizičnih oseb, v zadnjih letih pa je ravno obratno. To lahko pripišemo dejstvu, da je za ustanovitev pravne osebe v večini primerov potreben ustanovitveni kapital, trenutno za ustanovitev družbe z omejeno

odgovornostjo znaša 2.100.000,00 SIT, za delniško družbo pa še več, medtem ko na začetku 90-ih let 20. stoletja ustanovitveni kapital ni bil potreben, za ustanovitev fizične osebe, to je oblika samostojnega podjetnika, pa ustanovitveni kapital še danes ni potreben.

Slika 1: Ustanovitve in prenehanja poslovnih subjektov, 1990 – 2000

Vir: Statistični letopis Republike Slovenije 2001, str. 77.

Slika 1 predstavlja primerjalno ustanovitve in prenehanja podjetij. Iz slike opazimo, da se je na začetku opazovanega obdobja zmanjševalo tako število ustanovitev kot tudi prenehanj, proti koncu opazovanega obdobja pa se je število ustanovitev začelo zmanjševati, število prenehanj pa povečevati. Število ustanovitev je v prvem delu vseskozi najmanj dvakrat večje kot število prenehanj. To lahko pripišemo ugodnim pogojem za ustanovitev podjetij na začetku 90-ih let in neugodnim razmeram na trgu proti koncu opazovanega obdobja. Poleg tega gre Slovenija skozi obdobje tranzicije in podjetja se morajo vedno bolj uveljavljati na trgu, predvsem na tujih trgih, kjer pa v zadnjih letih vlada recesija, tako da je veliko podjetij v zadnjih letih propadlo tudi zaradi tega vzroka.

Poglejmo še trenutne podatke iz Poslovnega registra Slovenije, ki ga vodijo pri Zavodu Republike Slovenije za statistiko. Najprej bi rada opozorila na različne podatke o skupnem številu prenehanj v Tabeli 1 in Tabeli 2, predvsem v letu 1997. Po pogovoru s pristojnimi z Zavoda RS za statistiko sem ugotovila, da je presečni dan, ko jemljejo podatke za posamezno leto za objavo v Statističnem letopisu, 31. december, vendar pa se kar nekaj sprememb prijavi tudi v naslednjem koledarskem letu za nazaj, iz česar sledi, da so tekoči podatki v Tabeli 2 v tem primeru bolj točni.

Tabela 2: Prenehanja po vrstah prenehanj v letih 1997 – 2001

Vrsta ukinitve	1997	1998	1999	2000	2001
Likvidacija	8	14	16	15	7
Stečaj	16	39	68	114	88
Po sklepu registrskega organa	14	16	36	281	2190
Po skrajšanem postopku	449	398	344	300	144
Zaradi pripojitve	66	86	62	88	78
Zaradi spojitve (združitve)	2	1	25	8	3
Zaradi preteka časa ustanovitve	0	0	3	0	1
Po odločitvi ustanovitelja	6240	5408	5343	4245	5304
Po zakonu oz. drugem predpisu	15	1610	497	8751	991
Zaradi izločitve (razdružitve)	1	7	3	1	5
Izbris podružnice tuje firme	0	0	0	1	0
Prenehanje na drugačen način	26	16	55	29	61
Skupaj	6837	7595	6452	13833	8872

Vir: Poslovni register Slovenije, 2002.

Iz Tabele 2 razberemo, da največ podjetij preneha po odločitvi ustanovitelja, najmanj pa zaradi časa, za katerega je bilo podjetje ustanovljeno. Menim, da se posamezniki, ko podjetje ustanavljajo, ne odločajo za časovno omejeno ustanovitev, saj nihče ne more napovedati, koliko časa bo lahko podjetje na trgu prisotno, razen če je podjetje ustanovljeno za neko točno določeno »priložnost«, ki se zgodi samo enkrat in to v točno določenih časovnih okvirih. Iz tabele lahko tudi opazimo, da je veliko podjetij prenehalo po skrajšanem postopku in po zakonu oziroma drugem predpisu. To je posledica tega, da so zakonsko omogočili čim krajšo in čim cenejšo pot prenehanja za tista podjetja, ki so bila ustanovljena na začetku 90-ih let 20. stoletja, ko je bilo ustanavljanje podjetij »moderno«, vendar pa ta podjetja nikoli niso poslovala in jih je bilo treba zapreti. Leta 1999 je začel veljati Zakon o finančnem poslovanju podjetij, katerega namen je bil, napraviti red pri finančnem poslovanju podjetij. Po tem zakonu je bil možen izbris gospodarskih družb iz sodnega registra brez likvidacije, če podjetja niso uskladila višine minimalno predpisanega osnovnega kapitala. Sodišče je začelo tudi postopek izbrisa po uradni dolžnosti, če je imelo podjetje več kot 12 mesecev blokiran žiro račun oziroma če podjetje v dveh zaporednih letih ni predložilo zaključnega računa pooblaščeni organizaciji. Zato vidimo velik porast prenehanj po zakonu oziroma drugem predpisu, saj je bilo leta 1999 teh prenehanj 497, leta 2000 pa že 8.751, kar je posledica uveljavitve Zakona o finančnem poslovanju podjetij. Opazimo tudi, da se več podjetij pripoji in spoji kot pa razdruži, saj se dandanes mnogo podjetij

združuje, da doseže določeno sinergijo na trgu, nihče pa potem noče priznati, da je združitev neuspešna, zato je tudi malo razdružitvev.

Tudi Ministrstvo za pravosodje objavlja podatke o sodni statistiki o načinih prenehanja podjetij. V Tabeli 3 smo povzeli podatke za leta 1996 do 2000. Naj takoj opozorim, da je število stečajev po skrajšanem postopku že zajeto v stolpcu stečaj tako v tabeli kot tudi v sliki, vendar pa so podani tudi posamično, da se vidi, koliko jih je v letih sprovedeno po skrajšanem postopku.

Jasno je, da podatki Zavoda RS za statistiko in Ministrstva za pravosodje niso enaki. Pristojni na Zavodu RS za statistiko pravijo, da podatke o prenehanjih podjetij pridobivajo iz Uradnega lista RS, Ministrstvo za pravosodje pa dobi podatke od pristojnih sodišč.

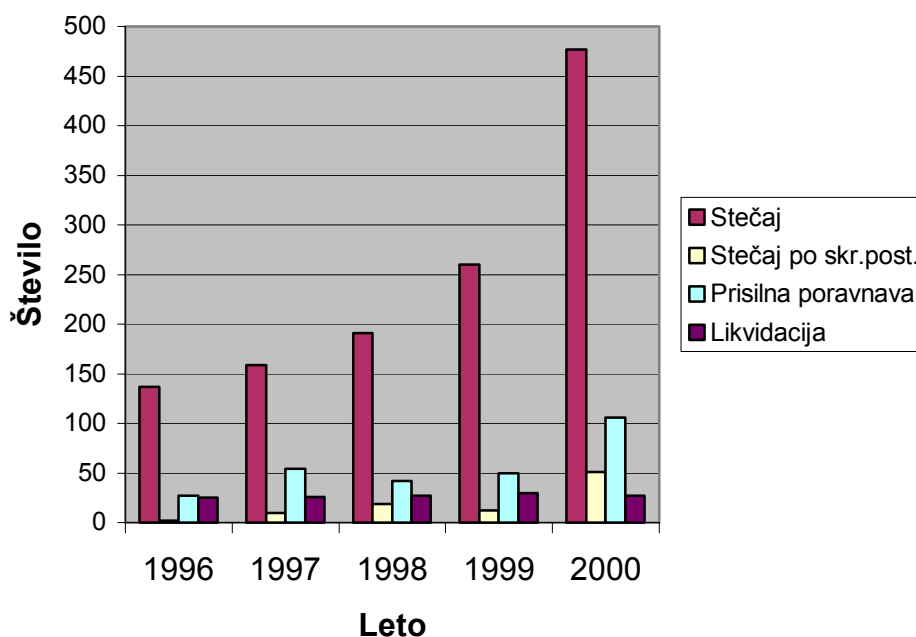
Tabela 3: Število prenehanj po vrstah prenehanj v letih 1996-2000

Leto	Stečaj	Stečaj po skrajšanem postopku	Prisilna poravnava	Likvidacija
1996	137	2	27	25
1997	159	10	54	26
1998	191	19	42	27
1999	260	12	50	30
2000	477	51	106	27

Vir: Sodna statistika za leta 1996-2000.

V Tabeli 3 so prikazani podatki za zaključene postopke po posameznih letih. Letno število zaključenih stečajnih postopkov in postopkov prisilne poravnave se zvišuje, število likvidacij pa je vseskozi med 25 in 30. Predvsem bode v oči dvojno število prisilnih poravnav, ki se je v letu 2000 povzpelo čez sto, kar je lahko posledica že prej omenjenega Zakona o finančnem poslovanju podjetij. Iz tega lahko sklepamo, da se vse več podjetij odloča za reorganizacijo poslovanja in reševanje podjetja. Vendar pa tudi povečanje stečajnih postopkov ni nič manjše. Zaključimo lahko, da trenutne neugodne razmere na vseh svetovnih trgih vplivajo tudi na naše gospodarstvo, saj je v zadnjih letih mnogo podjetij prenehalo.

Slika 2: Število prenehanj po vrstah prenehanj v letih 1996-2000

Vir: Sodna statistika za leta 1996-2000.

Iz Tabele 3 in s Slike 2 vidimo, da gre največ podjetij v stečaj. Stečaj je že dolgo uveljavljena oblika prenehanja »bolnega« podjetja. Nobeno podjetje se noče do samega konca sprijazniti z nastalo slabo situacijo v podjetju, zato se jih manj odloča za možnost prisilne poravnave in čakajo do samega konca, ko je za podjetje stečaj še edina možna rešitev. Vidimo tudi, da je število stečajev po skrajšanem postopku minimalno, iz česar lahko zaključimo, da v stečaju končajo večja podjetja, katerih stečajna masa je večja od 10 milijonov tolarjev, kjer je meja za stečaj po skrajšanem postopku. Menim tudi, da so manjša podjetja bolj prilagodljiva in hitreje spremenijo navade, zato se lahko še pravočasno reorganizirajo.

Zdaj pa še malo bolj podrobno pogledimo podatke o likvidaciji, prisilni poravnavi in stečaju ter kakšne so njihove posledice. Najprej pogledimo, koliko likvidacij je bilo vloženih po posameznih letih.

Iz Tabele 4 vidimo, da je število likvidacij do leta 1999 naraščalo od 24 likvidacij leta 1995 do 30 likvidacij leta 1999, leta 2000 pa je število spet pod 30. Vidimo tudi, da večina podjetij konča z redno likvidacijo, nekaj pa jih je napotenih v stečajni postopek. Kakor smo že omenili, se vsakokrat, ko se ugotovi nezmožnost normalnega prenehanja, podjetje napoti v stečajni postopek.

Tabela 4: Razčlenitev likvidacij

Leto	Vloženo Skupaj	Redna likvidacija	Napoteni v stečajni postopek
1995	24	22	2
1996	25	21	4
1997	26	23	3
1998	27	24	3
1999	30	28	2
2000	27	25	2

Vir: Sodna statistika za leta 1995-2000.

Iz Tabele 5 je razvidno, da največ vlog za začetek prisilne poravnave vložijo gospodarska družba sama, nekaj pa jih vložijo tudi druge pravne osebe. V večini primerov je druga pravna oseba najverjetneje upnik, ki ima mnogo neporavnanih terjatev. Pri ostalih dveh možnostih je predlagatelj samostojni podjetnik ali zadruga. Iz tabele vidimo, da število vloženi prisilnih poravnave v zadnjih letih skokovito narašča, kar je po vsej verjetnosti posledica neugodnih ekonomskih razmer na trgu. Največji skok je bil v letu 2000, ko se je število vloženi prisilnih poravnave več kot podvojilo.

Tabela 5: Predlagatelj prisilne poravnave

Leto	Vloženo skupaj	Gospodarska družba	Druga pravna oseba	S. p.	Zadruga
1995	39	34	5	-	-
1996	38	33	5	-	-
1997	44	39	5	-	-
1998	45	39	6	-	-
1999	51	43	4	4	-
2000	137	115	19	1	2

Vir: Sodna statistika za leta 1995-2000.

V medijih, pa tudi v strokovnih krogih je bilo mnogo odmevov na Zakon o finančnem poslovanju podjetij in njegovo nepovezanost z Zakonom o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji, predvsem na področju prisilnih poravnave. Ko podjetja ugotovijo, da je njihovo podjetje kapitalsko neustrezno, to najprej skušajo izboljšati s prisilno poravnavo. V bistvu gre za zlorabo funkcije prisilne poravnave, saj lastniki kapitalsko ustreznost izboljšujejo na račun dobaviteljev in ostalih upnikov, ki jih poplačajo največ 25-odstotno, ne pa na račun svežega, novega kapitala, ki bi ga morali sami

vložiti v podjetje, da bi le-to izboljšalo svoje finančno poslovanje. Eden zadnjih primerov slovenske prakse je primer Metalke Trgovine d. d., ko je uprava oktobra 2001 vložila predlog za začetek prisilne poravnave, pred tem pa že nekaj časa dobaviteljem niso plačevali, pa tudi skladišča so napolnili tik preden so na sodišču vložili predlog, ki ga je sodišče tudi potrdilo.

Tabela 6: Predlagatelj stečajnega postopka

Leto	Vloženo skupaj	Upnik	Dolžnik	Oseбно odgovorni družbenik	Uradno
1995	217	61	150	5	1
1996	224	76	147	1	0
1997	236	92	135	4	6
1998	209	91	114	0	4
1999	317	95	220	0	2
2000	729	185	532	3	9

Vir: Sodna statistika za leta 1995-2000.

Iz Tabele 6 vidimo, da je bilo število vloženi stečajnih postopkov v letih od 1995 do 1998 nekaj čez 200, leta 1999 se je že zvišalo na 317; leta 2000 se je število vloženi stečajnih postopkov več kot podvojilo, kar seveda lahko pripišemo neugodnim ekonomskim razmeram. Največ vlog so podali dolžniki sami, skoraj dve tretjini, nekaj so jih podali tudi upniki; vlog za začetek stečajnega postopka, ki so jih podali osebno odgovorni družbeniki, in po uradni dolžnosti pa je bilo zelo malo.

Tabela 7: Prenehanja delovnih razmerij zaradi ukinitve podjetja

Leto	Stečaj	Prisilna poravnava	Likvidacija
1995	198	447	61
1996	3463	2	66
1997	1429	5	-
1998	1949	0	-
1999	2333	1618	-
2000	2400	413	-

Vir: Sodna statistika za leta 1995-2000.

Iz Tabele 7 vidimo posledice začetih stečajnih postopkov, prisilnih poravnav in likvidacij. Najbolj očitna posledica je prenehanje delovnih razmerij v podjetju zaposlenih delavcev. Največ delovnih razmerij preneha zaradi začetka stečajnega

postopka. Najmanj jih je prenehalo leta 1995 in največ leta 1996. Letu 1997 se je število delovnih razmerij, ki so prenehala, zmanjšalo za več kot polovico, vendar pa njihovo število spet narašča. To lahko pripišemo tudi večjemu številu stečajev v zadnjih letih. Pri prenehanju delovnih razmerij zaradi prisilne poravnave je slika malo drugačna. V letih 1995 in 2000 je bilo prenehanj delovnih razmerij čez 400, leta 1996 sta prenehali samo 2 delovni razmerji, leta 1997 jih je bilo 5, leta 1998 pa ni prenehalo celo nobeno delovno razmerje. Leta 1999 jih je prenehalo toliko več, celo 1.618. Pri likvidaciji imamo podatke samo za leti 1995 in 1996, ko je v obeh letih prenehalo nekaj več kot 60 delovnih razmerij.

Poglejmo še podatke za Združene države Amerike. V poročilu za javnost je že v naslovu zapisano, da je bilo leta 2001 vloženo največ vlog za stečajni postopek. V Tabeli 8 imamo primerjavo med vlogami po poglavjih 7, 11 in 13.

Tabela 8: Število stečajev po poglavjih v ZDA v letih 1996-2000

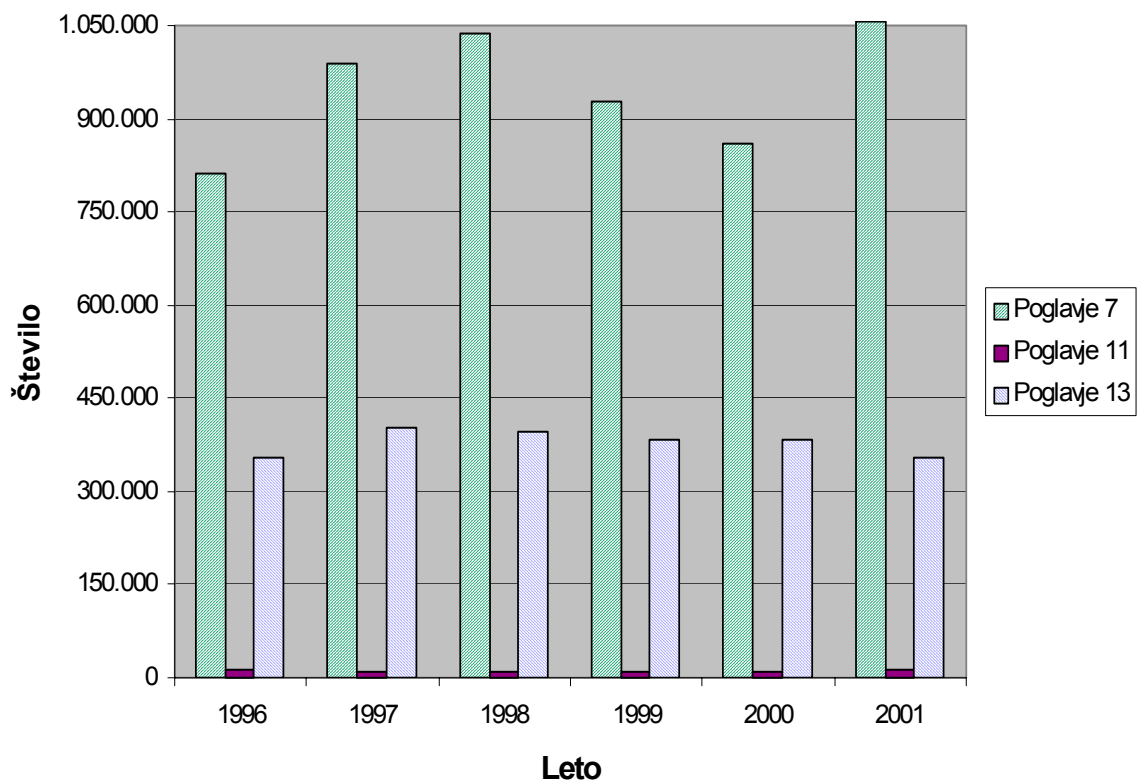
Leto	Poglavje 7	Poglavje 11	Poglavje 13
1996	810.400	11.911	355.123
1997	989.372	10.765	403.025
1998	1.035.696	8.386	397.619
1999	927.074	9.315	382.214
2000	859.220	9.884	383.894
2001	1.054.975	11.911	355.123

Vir: News Release Administrative Office of the U.S. Courts: Record Breaking Bankruptcy Filings Reported in Calendar Year 2001.

Iz Tabele 8 in s Slike 3 vidimo, da je največ vlog za stečaj po sedmem in najmanj po enajstem poglavju. Po enajstem poglavju prenehajo enolastniške družbe, ki so po mojem mnenju bolj prilagodljive kot velike družbe in korporacije, zato je po enajstem poglavju vloženi tudi manj postopkov. Iz Tabele 8, kakor tudi s Slike 3 vidimo, da je število stečajev po sedmem poglavju v Združenih državah Amerike doseglo prvi vrh leta 1998, od takrat naprej se je število stečajev malo zmanjšalo in je vrhunec doseglo leta 2001. Število stečajev po poglavju 11 se je zmanjševalo do 11.911 leta 1996 in potem spet povečevalo do enake številke leta 2001. Število stečajev po poglavju 13 se vseskozi giblje med 350 in 400 tisoč vloženi primeri.

Slika 3: Število stečajev po poglavjih v ZDA v letih 1996-2000

Vir: News Release Administrative Office of the U.S. Courts: Record Breaking Bankruptcy Filings Reported in Calendar Year 2001.

Ker je gospodarstvo Združenih držav Amerike že nekaj časa v fazi recesije, ni čudno, da je bilo leta 2001 vloženo rekordno število stečajnih postopkov, predvsem po poglavju 7, kar pomeni dokončno prenehanje podjetja. V zadnjem času je v medijih zaslediti poročila o mnogih stečajih uglednih podjetij, ki so umetno prikazovala dobičke. Tudi borzni indeksi drsijo navzdol, tako da lahko pričakujemo še kar nekaj stečajev in prenehanj tako v Združenih državah Amerike kakor tudi v Sloveniji in drugod po svetu.

SKLEP

Podjetje je potrebno najprej ustanoviti, da lahko kasneje preneha. Mnogim je ustanovitev podjetja želja, prenehanje pa po navadi prisila. Mnogo prenehanj je prisilnih, pri tem mislimo, da jih slabo poslovanje, okoliščine in razmere na trgu prisilijo v stečaj oziroma kakšno drugo obliko prenehanja. Kakor smo predstavili, lahko različne organizacijske oblike podjetij različno prenehajo; možnosti so prostovoljne in prisilne.

V našem poslovnem okolju poznamo osebne in kapitalske družbe ter podjetnika posameznika. Bistvena razlika med njimi je, kdo odgovarja za obveznosti družbe; pri osebnih družbah odgovarja večinoma lastnik oziroma lastniki z vsem svojim premoženjem, pri kapitalskih družbah pa odgovarjajo lastniki samo do višine svojega vložka. Podjetnik posameznik odgovarja za obveznosti z vsem svojim premoženjem. Vse oblike poznajo tako prostovoljne kot tudi prisilne oblike prenehanja. Možne oblike prenehanja so naslednje: zaradi časa, za katerega je bila družba ustanovljena; s sklepom lastnikov; zaradi stečaja; če pade ustanovitveni kapital pod zakonsko določen minimum; če sodišče ugotovi ničnost vpisa; z združitvijo.

Prisilno prenehanje se najpogosteje izvaja po Zakonu o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji. Prisilna poravnava je insolvenčni postopek (družbi primanjkuje likvidnih sredstev), namenjen preprečitvi stečaja, ki poteka pod nadzorom sodišča. V postopku prisilne poravnave želimo ohraniti pravno osebo – dolžnika, zato gre za dogovor o znižanju obveznosti do upnikov oziroma za podaljšanje časovnega obdobja za odplačilo obveznosti do upnikov; v primeru stečaja gre za poplačilo upnikov in likvidacijo pravne osebe. Iz konkretnih podatkov o predlagatelju prisilne poravnave lahko vidimo, da to obliko uporabljajo gospodarske družbe same in manj njihovi upniki, saj po zakonu zahtevek za začetek prisilne poravnave lahko vložijo le dolžnik, v izjemnih primerih tudi upnik. V večini primerov gospodarske družbe izkoriščajo obliko prisilne poravnave, saj namesto da bi kapitalsko ustreznost dosegli z dokapitalizacijo z lastnimi viri, to storijo na račun dobaviteljev in ostalih upnikov, ki jih po navadi po uspeli prisilni poravnavi samo delno poplačajo.

Stečajni postopek se opravi nad dolžnikom, ki je dalj časa plačilno nesposoben (insolventen) ali prezadolžen. Stečajni postopek se ne opravi, če ima dolžnik enega samega upnika, ali nad invalidskim podjetjem. Stečajni postopek lahko predlagajo upniki, sam dolžnik ali osebno odgovorni družbenik. Stečajni postopek se ne izvede, če dolžnikovo premoženje, ki bi prišlo v stečajno maso, ne zadošča niti za stroške stečajnega postopka ali če je neznatne vrednosti. Iz konkretnih podatkov vidimo, da je pri stečajih situacija drugačna kot pri prisilnih poravnava. Večino vlog za začetek stečajnega postopka vložijo upniki, manj gospodarska

družba sama, nekaj pa jih vložijo tudi osebno odgovorni družbeniki in pa po uradni dolžnosti.

Družbe se lahko tudi statusno preoblikujejo; pri tem lahko družba preneha ali pa še naprej deluje. Statusno se družba lahko združi, deli, prenese premoženje ali spremeni pravnoorganizacijsko obliko. Dve ali več družb se lahko združi bodisi s pripojitvijo bodisi s spojitvijo. Kapitalska družba se lahko deli bodisi z razdelitvijo bodisi z oddelitvijo. Delniška družba, komanditna delniška družba ali družba z omejeno odgovornostjo lahko prenese svoje premoženje kot celoto na Republiko Slovenijo ali na lokalno skupnost v Republiki Sloveniji. Z vpisom prenosa premoženja v register ta družba preneha obstajati. Njeno premoženje preide na prevzemnika. Največ podjetij se pripoji, nekaj se jih tudi spoji in razdruži.

Primerjalno smo pogledali tudi prenehanja v Združenih državah Amerike, kjer poznajo tri glavne oblike družb: korporacijo, partnerstvo in enolastništvo (podobno samostojnemu podjetniku). Izpostavili smo tri možnosti prenehanja: 7. poglavje: Likvidacija: podjetje prisilno ali prostovoljno preneha, iz preostalega premoženja pa se poplača upnike; 11. poglavje: Reorganizacija: če ima podjetje probleme s tekočo likvidnostjo in ne zmore pravočasno plačevati dolgov svojim upnikom, hkrati pa želi še naprej nadaljevati s svojo dejavnostjo in meni, da se bo v kratkem lahko rešilo likvidnostnih problemov, in da se izogne tožbam upnikov, se podjetje zavaruje na sodišču po 11. poglavju Zakona o stečaju; 13. poglavje: Poravnava dolgov posameznika z rednimi dohodki: ta oblika stečaja je strogo prostovoljna in to možnost imajo samo podjetja z enim lastnikom. Podatki za Združene države Amerike kažejo, da se največ podjetij odloča za prenehanje po 7. poglavju in najmanj po 11. poglavju; to pomeni, da se jih zelo malo odloča za reorganizacijo in največ za stečaj. Po podatkih je bilo leto 2001 rekordno po številu vloženih zahtev za prenehanje po 7. poglavju. V zadnjem času lahko v medijih zasledimo tudi poročila o stečaju velikih, zelo uglednih družb, ki so umetno prikazovale dobičke in s tem držale ceno delnic na borzah.

LITERATURA

1. Boncelj Jože: Bankrotirana družba : Izmišljeni Lastniki. Ljubljana : San-Pro, 1999. 222 str.
2. Grobeljšek Matic, Basle Andreja: Zakaj so se zainvestirali? Gospodarski vestnik, Ljubljana, 2001, 24, str. 22-25.
3. Hisrich Robert D., Peters Michael P.: Entrepreneurship: Starting, Developing, and Managing a New Enterprise. Third Edition. United States of America : Irwin, 1995. 650 str.
4. Horvat Tatjana: Programirane prisilne poravnave najbolj škodujejo dobaviteljem. Finance, Ljubljana, 2002, 112, str. 18.
5. Lipovec Branko, Savnik Mihael: Stečaj!...kaj pa upnik?. Kranj : Anthes, 1996. 185 str.
6. Marcon Petra: Kaj narediti z dolžniki? Gospodarski vestnik, Ljubljana, 2001, 31, str. 14-17.
7. Plavšak Nina: Zakon o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji. 1. natis. Ljubljana : Gospodarski vestnik, 1997. 557 str.
8. Prek Miro: Zakon o gospodarskih družbah s pojasnili. Ljubljana : Primath, 1999. 359 str.
9. Šinkovec Janez: Zbirka vzorcev pogodb in aktov. 1, Civilno, gospodarsko pravo in pravo gospodarskih družb. Ljubljana : Uradni list Republike Slovenije, 1996. 310 str.
10. Šinkovec Janez, Škerget Drago: Zakon o finančnem poslovanju z uvodnimi pojasnili in Zakon o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji s komentarjem. Ljubljana : Primath, 1999. 493 str.
11. Žnidaršič-Kranjc Alenka: Planirani stečaj? : značilnosti, razlogi, koristi in škoda v stečajih slovenskih podjetij. Radovljica : Didakta, 1993. 219 str.

VIRI

1. Bankruptcy Basics. [URL: <http://www.uscourts.gov/bankbasic.pdf>], junij, 2000.
2. News Release Administrative Office of the U.S. Courts: Record Breaking Bankruptcy Filings Reported in Calendar Year 2001. [URL: <http://www.uscourts.gov./news.html>], 19. 2. 2002.
3. Odlok o uskladitvi tolarskih zneskov (Uradni list RS, št. 32/98).
4. Odlok o spremembi odloka o uskladitvi tolarskih zneskov (Uradni list RS, št. 37/98).
5. Poslovni register Slovenije 2002. Ljubljana : Zavod RS za statistiko, 2002.
6. Sodna statistika za leta 1996-2000. Ljubljana : Republika Slovenija Ministrstvo za pravosodje.

7. Statistični letopis Republike Slovenije 2001. Ljubljana : Zavod RS za statistiko, 2002.
8. Zakon o finančnem poslovanju podjetij (ZFPPod) (Uradni list RS, št. 54/99).
9. Zakon o gospodarskih družbah (ZGD) (Uradni list RS, št. 30/93).
10. Zakon o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (ZPPSL) (Uradni list RS, št. 67/93).
11. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o gospodarskih družbah (ZGD-A) (Uradni list RS, št. 29/94).
12. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o gospodarskih družbah (ZGD-B) (Uradni list RS, št. 45/I/94).
13. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o gospodarskih družbah (ZGD-C) (Uradni list RS, št. 20/98).
14. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o gospodarskih družbah (ZGD-D) (Uradni list RS, št. 84/98).
15. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o gospodarskih družbah (ZGD-E) (Uradni list RS, št. 6/99).
16. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o gospodarskih družbah (ZGD-F) (Uradni list RS, št. 45/2001).
17. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (ZPPSL-A) (Uradni list RS, št. 39/97).
18. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (ZPPSL-B) (Uradni list RS, št. 52/99).